

SÖKANDE

Öresundskraft Kraft & Värme AB, 556501-1003
Box 642
251 06 Helsingborg

Ombud: Advokat Erica Nobel och jur. kand. Caroline Appelberg
Advokatfirman Delphi i Malmö AB
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd enligt miljöbalken för utökad verksamhet avseende farligt avfall samt koldioxidavskiljning vid Filbornaverket på fastigheten Väla 7:11, Helsingborg kommun

Anläggnings-id: 75182
Avrinningsområde: 95 Vege å

DOMSLUT

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen.

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar, med ändring av det tillstånd till verksamheten som meddelades i dom den 16 december 2019 i mål M 4240-18 (grundtillstånd), Öresundskraft Kraft & Värme AB tillstånd att på fastigheten Väla 7:11 i Helsingborg bedriva:

- Avskiljning av koldioxid ur rökgaser för geologisk lagring av extern part eller användning av koldioxid som råvara av extern part,

- förbränning av 75 000 ton farligt avfall per år, vilket ingår i den totalt tillståndsgivna bränslemängden om 250 000 ton per år, enligt specifikation i domsbilaga 1 till grundtillståndet (M 4240-18).

Villkor

För tillståndet gäller samma villkor och delegationer som i grundtillståndet meddelat av mark- och miljödomstolen den 16 december 2019 i mål M 4240-18. Det allmänna villkoret gäller vad bolaget uppgett och åtagit sig i såväl det målet som i nu aktuellt mål M 1435-24.

Därutöver ska följande villkor gälla för verksamheten:

20. Utsläpp av ammoniak till luft får som månadsmedelvärde inte överstiga 7 mg NH_3/Nm^3 vid 11 % O_2 . Villkoret är uppfyllt om 10 av 12 månadsmedelvärden per kalenderår innehåller begränsningsvärdet.

Årsmedelvärdet får dock inte överstiga 5 mg NH_3/Nm^3 vid 11 % O_2 .

Utsläppet ska fastställas genom kontinuerlig mätning och omfatta det totala utsläppet som lämnar anläggningen.

Detta villkor ersätter villkor 7 i grundtillståndet (M 4240-18).

21. Vid användning av aminer för avskiljning av koldioxid ska utgående rökgaser ledas via reningsutrustning minst bestående av ett tvättsteg följt av droppavskiljare samt en syratvätt, eller via annan reningsutrustning med motsvarande reduktion av aminhalter.
22. Behållare för lagring av flytande koldioxid ska vara dubbelmantlade samt försedda med påkörningsskydd. Påkörningsskydd ska även finnas vid anläggningsdelar där påkörning riskerar att orsaka skada på rörledningar för koldioxid, absorbentvätska och ammoniak.

23. System för automatisk detektion av koldioxid och ammoniak och larm vid höga koncentrationer ska finnas där läckage kan förekomma. Värmepumpar och kylmaskiner som innehåller ammoniak ska förses med system för automatisk nedstängning vid detektion av ammoniak. Larm ska gå till operatör på plats inom verksamhetsområdet.
24. Ammoniäkbärande utrustning vid koldioxidavskiljningsanläggningen ska placeras inomhus. Ventilationssystem för utrymmen där ammoniakbärande utrustning förekommer ska förses med skrubber eller sprinklersystem för utgående luft.
25. Bolaget ska i den årliga miljörapporten redovisa en beräkning av:
- hur stor andel av driftiden för förbränningsanläggningen som koldioxidavskiljning skett med bortkylning i kylanläggningen för koldioxidavskiljning,
 - mängden värme som kylts bort i kylanläggningen för koldioxidavskiljning, samt
 - hur mycket koldioxid som avskilts med kylanläggningen för koldioxidavskiljning i drift.

Uppskjuten fråga

Med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken skjuter mark- och miljödomstolen under en prövotid upp frågan om slutliga villkor för luftutsläpp av koldioxidavskiljningsanläggningens absorbent och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak. Domstolen föreskriver följande utredningsföreskrift.

- U1. Bolaget ska under en prövotid utreda utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak. Under prövotiden ska bolaget ta fram underlag för att kunna fastställa eventuella villkor för utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak från

koldioxidavskiljningsanläggningen. Prövotidsredovisningen ska ges in till mark- och miljödomstolen senast två år efter driftsättning av anläggningen.

Bolaget ska underrätta domstolen och tillsynsmyndigheten när koldioxidavskiljningsanläggningen tas i drift (driftsättning av anläggningen).

Åtaganden

Bolaget har bland annat åtagit sig följande åtgärder vilka inte särskilt regleras i villkoren ovan.

- Installera tvättsteg för utgående rökgaser för att minimera utsläpp av absorbent.
- Den ökade mängden rökgaskondensat kommer att renas i befintlig vattenrening eller i ny vattenrening med motsvarande reningsgrad. Övrigt process- och spolvatten som uppkommer i koldioxidavskiljningsanläggningen samlas upp och återanvänds i anläggningen eller tas omhand som avfall.
- Dela den totala lagrade mängden flytande koldioxid på minst två tankar för att minska riskerna för utsläpp.
- Implementera åtgärder för ammoniakbärande kylutrustning som beskrivs i Svensk Kylnorm – Aggregat med Ammoniak. Detta omfattar inte befintligt system för NOX-reduktion (SNCR) med ammoniaklösning.
- Avleda dagvatten från koldioxidavskiljningsanläggningen via uppsamlingsdamm där utloppet kan stängas med ventiler. Uppsamlingsdammen ska ha en tillgänglig volym på cirka 400 m³ för uppsamling av förorenat släckvatten utöver den volym dagvatten som normalt finns i uppsamlingsdammen när utloppsventilen är öppen. Vid placeringsalternativ 1 enligt figur 10 i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen planeras dagvatten från koldioxidavskiljningsanläggningen avledas till befintligt dagvattensystem med uppsamlingsdamm.
- Säkerställa att marken kring koldioxidavskiljningsanläggningen är hårdgjord och tät samt att marken har lutning eller asfaltsklack som säkerställer att släckvatten inte kan rinna ut utanför hårdgjord yta.
- Följa de rekommendationer om riskreducerandeåtgärder som sammanfattats i avsnitt 16 i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen.

- Upprätta rutiner för kontroll och rengöring vid användning av vått slutet kyltorn eller hybridtorn för att minska risken för spridning av legionella.
- Uppdatera övriga rutiner, ledningssystem och insatsplan med avseende på den tillkommande verksamheten

Igångsättningstid

Mark- och miljödomstolen bestämmer med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken att den miljöfarliga verksamheten ska ha satts igång inom tio (10) år från det att denna dom vunnit laga kraft.

Verkställighetsförordnande

Mark- och miljödomstolen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket att tillståndet i den del som avser förbränning av ökad mängd farligt avfall får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Övriga yrkanden

Mark- och miljödomstolen ogillar övriga framställda yrkanden som inte särskilt har behandlats ovan.

Samlad redovisning

En samlad redovisning av gällande tillståndsbestämmelser för verksamheten framgår av domsbilaga 1 till denna dom.

BAKGRUND OCH TIDIGARE BESLUT

Öresundskraft Kraft & Värme AB (bolaget) har tillstånd, här kallat grundtillståndet, enligt miljöbalken för verksamheten vid Filbornaverket enligt dom meddelad av mark- och miljödomstolen den 16 december 2019 i mål M 4240-18, vilken fastställdes genom att Mark- och miljööverdomstolen den 29 juni 2020 i mål M 835-20 nekade prövningstillstånd.

Bolaget har satt upp ett mål om att minska koldioxidutsläpp från energiproduktion genom att fånga in koldioxid ur rökgaserna från Filbornaverket från och med år 2027. Bolaget planerar att komplettera Filbornaverket med en anläggning för avskiljning av koldioxid för geologisk lagring (CCS) och för användning som råvara av hela eller delar av mängden avskild koldioxid (CCU). Avskiljning av koldioxid för geologisk lagring är tillståndspliktig enligt miljöbalken.

Grundtillståndet medger förbränning av totalt 250 000 ton avfall per år varav maximalt 25 000 ton farligt avfall (FA). Bolaget har sedan grundtillståndet meddelades fått förfrågningar om att ta emot mängder FA som överstiger den tillståndsgivna mängden på 25 000 ton per år. Bolaget ansöker därför om ändringstillstånd för att ta emot en ökad mängd FA.

De förändringar av nuvarande verksamhet som planeras, är införandet av en anläggning för avskiljning och efterbehandling av koldioxid ur rökgaserna från Filbornaverket för geologisk lagring och/eller användning som råvara av extern part, samt en ökning av mängden farligt avfall som får förbrännas från 25 000 ton per år till 75 000 ton per år. För att kunna genomföra dessa förändringar ansöker bolaget nu om ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken.

ANSÖKAN

Yrkanden

Öresundskraft Kraft & Värme AB (bolaget) yrkar att mark- och miljödomstolen meddelar bolaget ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att på fastigheten Väla 7:11 i Helsingborg bedriva:

- Avskiljning av koldioxid ur rökgaser för geologisk lagring av extern part eller användning av koldioxid som råvara av extern part,
- förbränning av 75 000 ton farligt avfall per år enligt specifikation i domsbilaga 1 till grundtillståndet (mark- och miljödomstolens dom meddelad den 16 december 2019 i mål M 4240-18).

Vad gäller förbränning av farligt avfall yrkar bolaget i vad som förstås som i andra hand, att det i ändringstillståndet även anges den totala mängden bränsle om 250 000 ton.

Vidare yrkar bolaget att mark- och miljödomstolen:

- bestämmer igångsättningstiden för ansökt ändring avseende koldioxidavskiljning till 10 år från det att tillståndet vinner laga kraft,
- meddelar verkställighetsförordnande för den del av ansökt ändring som avser förbränning av ökad mängd farligt avfall, samt
- godkänner i målet upprättad miljökonsekvensbeskrivning.

Motiv till yrkande om tio års igångsättningstid

Bolaget anser att igångsättningstid på tio år för ansökt ändring omfattande avskiljning av koldioxid ur rökgaser är motiverad mot bakgrund av att den ansökta ändringen avser ett utvecklingsprojekt. Investering i koldioxidavskiljning bedöms uppgå till cirka två miljarder kronor och medföra ökade driftkostnader jämfört med nuläget. Bolaget är bland annat beroende av fastställande av regelverk för handel med verifikat för negativa utsläpp, det vill säga handel med verifikat för koldioxid av biogent ursprung som tas bort från kretsloppet, för att säkra intäkter som täcker den investering som krävs och de ökade driftkostnader som koldioxidavskiljning medför. Bolaget söker även investerings- och driftstöd, vilket medför långa ledtider för bolagets investeringsbeslut.

En annan förutsättning som kan ta lång tid att realisera är ny infrastruktur, som är under uppbyggnad, för geologisk lagring av koldioxid eller användning av koldioxid som råvara. Bolaget är beroende av externa parter för dessa delar av

värdekedjan, samtidigt som externa aktörer för transport av koldioxid, geologisk lagring och användning som råvara är beroende av att projekt för avskiljning av koldioxid realiserar för att i sin tur kunna investera i sina respektive delar av värdekedjan. Då det är långa ledtider för investeringsbeslut, upphandling och byggnation av koldioxidavskiljningsanläggning för bolaget men även för externa parter för geologisk lagring och användning av koldioxid som råvara anser bolaget det vara motiverat med en längre igångsättningstid än de fem år som är en vanlig igångsättningstid.

Motiv till yrkande om verkställighetsförordnande

En eventuellt utdragen tillståndsprocess skulle få negativa konsekvenser för bolaget i form av utebliven möjlighet till effektivisering genom bränsleflexibilitet, risk för brist på avfallsbränsle samt uteblivna intäkter.

Bolaget har möjlighet att ta emot en utökad mängd farligt avfall utan några förändringar i byggnader eller i komponenter då en ökad mängd farligt avfall inte medför en ökning av den totala mängden avfall som planeras att tas emot. Befintliga metoder och arbetssätt som upprättats sedan grundtillståndet togs i anspråk för mottagande och förbränning av farligt avfall är direkt applicerbara även på större volymer.

Den ansökta ändringen bedöms inte medföra några irreparabla följdverkningar eller förändringar av betydelse i den omgivande miljön. Det finns inte något starkt allmänt eller enskilt motstående intresse mot den ansökta ändringens tillåtlighet.

Bolaget anser således att de skäl som nu framförts till stöd för omedelbar verkställighet som omfattar förbränning av ökad mängd farligt avfall med god marginal väger tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan verkställighet får ske.

Villkor

Förstahandsyrkande om villkor

Bolaget föreslår i första hand inga nya villkor eller ändringar av befintliga villkor i grundtillståndet. Bolaget anser inte att ytterligare villkor, utöver de villkor som framgår av grundtillståndet, är motiverade mot bakgrund av att miljökonsekvenserna är acceptabla samt att bolaget har redogjort för åtaganden i samband med ändring av verksamheten.

Av grundtillståndet villkor 1 framgår att verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angett i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Andelen inblandning av farligt avfall kommer att vara densamma som i villkor 15 enligt grundtillståndet, dvs. månadsmedelvärdet kommer inte att överstiga 40 viktprocent om det farliga avfallet utgörs av tryckimpregnerat trä och 30 viktprocent om det farliga avfallet utgörs av andra avfallsfraktioner. Listan över avfallskoder enligt domsbilaga 1 till grundtillståndet kommer att vara oförändrad.

Bolaget bedömer att samtliga villkor kan innehållas även vid ansökt ändring. Bedömningen görs mot bakgrund av att de ansökta ändringarna kommer att få begränsad påverkan på Filbornaverket. Bedömningen görs också med hänsyn till att koldioxidavskiljningen huvudsakligen kommer att ha positiva effekter på miljön och den ökade förbränningen av farligt avfall kommer att medföra en begränsad miljöpåverkan. Det har enligt bolaget inte hunnit ske någon teknik- eller miljömässig utveckling i branschen som av den anledningen föranleder nya eller justerade villkor.

Andrahandsyrkande om utredningsföreskrift och villkor

Bolaget föreslår i andra hand följande utredningsföreskrift och villkor.

Utredningsföreskrift

NVU1 Bolaget ska under en provotid utreda utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak. Under provotiden ska bolaget ta fram underlag för att kunna fastställa eventuella villkor för utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak från koldioxidavskiljningsanläggningen.

Prövotidsredovisningen ska ges in till mark- och miljödomstolen senast två år efter driftsättning av anläggningen.

Villkor

Villkor 20 Utsläpp av ammoniak till luft får som månadsmedelvärde inte överstiga 7 mg NH₃/Nm³ vid 11 % O₂. Villkoret är uppfyllt om 10 av 12 månadsmedelvärden per kalenderår innehåller begränsningsvärdet.

Årsmedelvärdet får dock inte överstiga 5 mg NH₃/Nm³ vid 11 % O₂.

Utsläppet ska fastställas genom kontinuerlig mätning och omfatta det totala utsläppet som lämnar anläggningen.

Bolagets kommentar: Om villkor 20 föreskrivs ska det ersätta villkor 7 i grundtillståndet.

Villkor a Vid användning av aminer för avskiljning av koldioxid ska utgående rökgaser ledas via reningsutrustning minst bestående av ett tvättsteg följt av droppavskiljare samt en syratvätt, eller via annan reningsutrustning med motsvarande reduktion av aminhalter.

Villkor b Behållare för lagring av flytande koldioxid ska vara dubbelmantlade samt försedda med påkörningsskydd. Påkörningsskydd ska även finnas vid anläggningsdelar där påkörning riskerar att orsaka skada på rörledningar för koldioxid, absorbentvätska och ammoniak.

Villkor c System för automatisk detektion av koldioxid och ammoniak och larm vid höga koncentrationer ska finnas där läckage kan förekomma. Värmepumpar och kylmaskiner som innehåller ammoniak ska förses med system för automatisk nedstängning vid detektion av ammoniak. Larm ska gå till operatör på plats inom verksamhetsområdet.

- Villkor d Ammoniäkbärande utrustning vid koldioxidavskiljningsanläggningen ska placeras inomhus. Ventilationssystem för utrymmen där ammoniakbärande utrustning förekommer ska förses med skrubber eller sprinklersystem för utgående luft.
- Villkor e Bolaget ska i den årliga miljörapporten redovisa en beräkning av:
- hur stor andel av drifttiden för förbränningsanläggningen som koldioxidavskiljning skett med bortkylning i kylanläggningen för koldioxidavskiljning,
 - mängden värme som kylts bort i kylanläggningen för koldioxidavskiljning, samt
 - hur mycket koldioxid som avskilts med kylanläggningen för koldioxidavskiljning i drift.

Åtaganden

Utöver de åtaganden och villkor som finns i grundtillståndet åtar sig bolaget att:

- Installera tvättsteg för utgående rökgaser för att minimera utsläpp av absorbent.
- Den ökade mängden rökgaskondensat kommer att renas i befintlig vattenrening eller i ny vattenrening med motsvarande reningsgrad. Övrigt process- och spolvatten som uppkommer i koldioxidavskiljningsanläggningen samlas upp och återanvänds i anläggningen eller tas omhand som avfall.
- Dela den totala lagrade mängden flytande koldioxid på minst två tankar för att minska riskerna för utsläpp.
- Implementera åtgärder för ammoniakbärande kylutrustning som beskrivs i Svensk Kylnorm – Aggregat med Ammoniak. Detta omfattar inte befintligt system för NOX-reduktion (SNCR) med ammoniaklösning.
- Avleda dagvatten från koldioxidavskiljningsanläggningen via uppsamlingsdamm där utloppet kan stängas med ventiler. Uppsamlingsdammen ska ha en tillgänglig volym på cirka 400 m³ för uppsamling av förorenat släckvatten utöver den volym dagvatten som normalt finns i uppsamlingsdammen när utloppsventilen är öppen.

Vid placeringsalternativ 1 enligt figur 10 i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen planeras dagvatten från koldioxidavskiljningsanläggningen avledas till befintligt dagvattensystem med uppsamlingsdamm.

- Säkerställa att marken kring koldioxidavskiljningsanläggningen är hårdgjord och tät samt att marken har lutning eller asfaltsklack som säkerställer att släckvatten inte kan rinna ut utanför hårdgjord yta.
- Följa de rekommendationer om riskreducerandeåtgärder som sammanfattats i avsnitt 16 i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen.
- Upprätta rutiner för kontroll och rengöring vid användning av vått slutet kyltorn eller hybridtorn för att minska risken för spridning av legionella.
- Uppdatera övriga rutiner, ledningssystem och insatsplan med avseende på den tillkommande verksamheten

Verksamhetskoder

Nuvarande verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) (MPF) är 90.201-i (29 kap. 6 § MPF) som utgör huvudverksamhet, samt 90.181-i (29 kap. 10 § MPF). Bolagets förslag på tillkommande verksamhetskod för ansökt verksamhet är 90.500-i (29 kap. 62 § MPF).

Tillståndsplikt för avskiljning av koldioxid regleras i 29 kap. 62 § MPF, där det framgår att koldioxid som avskiljs för geologisk lagring är avfall. Bolaget avser att i första hand lagra den koldioxid som avskiljs från Filbornaverkets rökgaser hos extern leverantör av geologisk lagring. Bolaget anser därmed att den koldioxid som planeras avskiljas från Filbornaverket är avfall.

Det finns indikationer på att koldioxid kan komma att bli en viktig råvara för framställning av hållbara bränslen, varför bolaget bedömer det som angeläget att möjligheten att använda avskild koldioxid inte begränsas. I 15 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser som anger när avfall ska anses vara en biprodukt istället för avfall. Bolaget bedömer att vid användning av koldioxid som råvara av hela mängden eller delar av mängden avskild koldioxid kan den använda mängden koldioxid vara en biprodukt. Detta då bolaget bedömer att koldioxiden kommer

att uppfylla kriterierna för när avfall upphör att vara avfall enligt 15 kap. 9 a § miljöbalken.

Bolaget har kännedom om att produktion av koldioxid som klassas som biprodukt kan komma att omfattas av bestämmelserna i 12 kap. 23 § MPF som avser tillverkning av gas, för vilket verksamhetskod 24.23-i gäller. Bolaget anser dock inte att bestämmelserna i 12 kap. 23 § MPF är tillämpliga då processen att avskilja koldioxid ur rökgaserna är densamma oavsett om koldioxiden avskiljs för geologisk lagring eller användning som råvara. Bolaget kommer inte att vara verksamhetsutövare för användning av koldioxid som råvara vid exempelvis produktion av elektrobränsle.

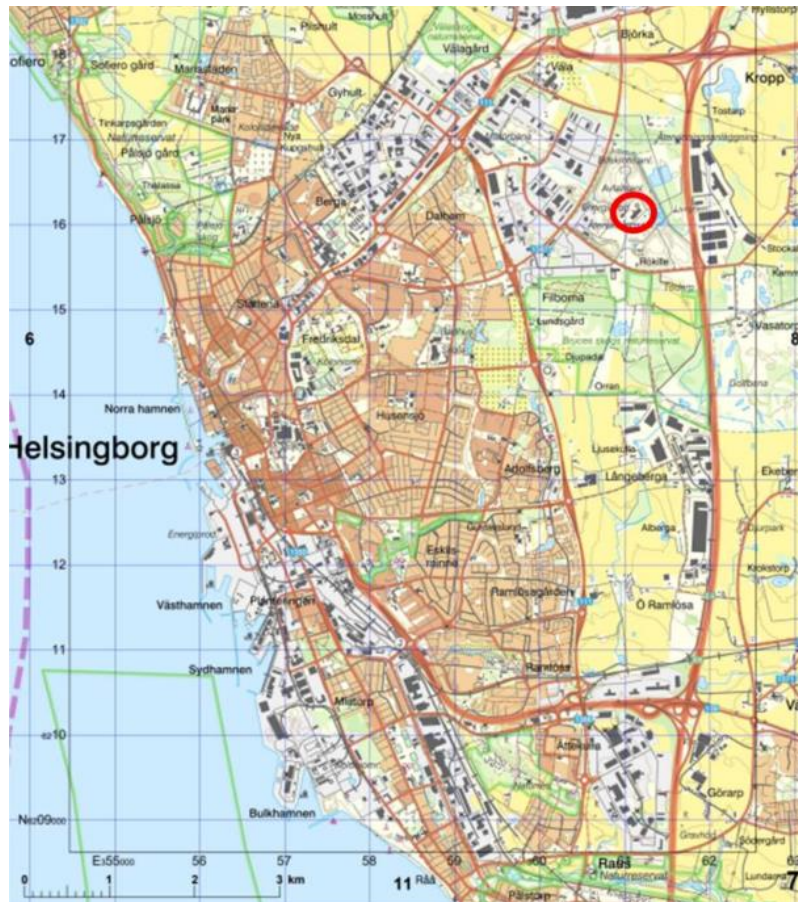
Omgivningsförhållanden och lokalisering

Omgivningar

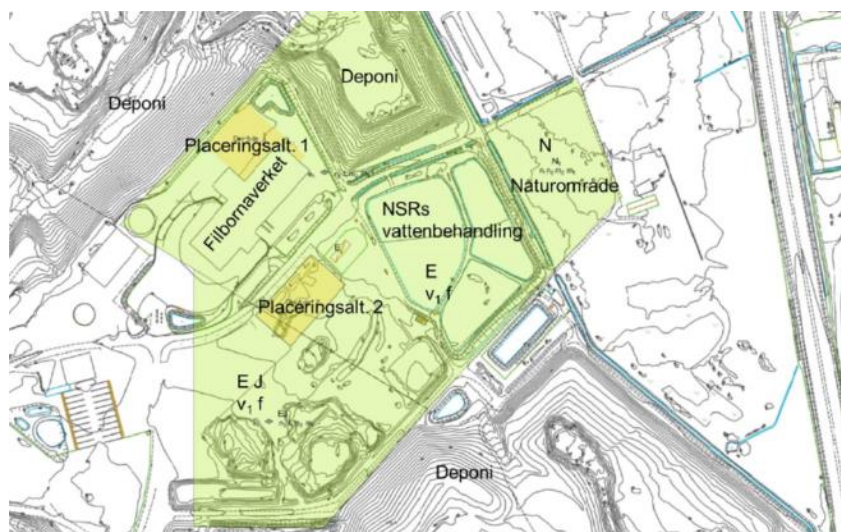
Filbornaverket ligger inom ett område som används för återvinning, sortering, mellanlagring, behandling och deponering av avfall. Närmste omgivning utgörs av industriområde i öster, väster och söder. Söder, öster och norr om Filbornaverket finns även blandad åker- och skogsmark men också enstaka bebyggelse. Närmaste bostäder ligger cirka 900 meter öster om anläggningen. Närmaste bostadsområden är Hjortshög beläget cirka 1,5 km öster om anläggningen, Väla by beläget cirka 1,5 km nordväst om anläggningen och Dalhem beläget cirka 1,6 km väster om anläggningen. Söder om anläggningen finns Bruces skogs naturreservat.

Lokalisering

Filbornaverket är lokaliserat på fastigheten Väla 7:11 i Helsingborg, se karta nedan.

Anläggningen för koldioxidavskiljning avses placeras enligt placeringsalternativ 1, gulmarkerat (Placeringsalt. 1) i bild nedan. Bildens placeringsalt. 2 är inte aktuellt.

Planförhållanden

I stadsplan 2017 är ett område av storleken 220 ha avsatt för nuvarande och framtida avfallshantering för regionens behov. Filbornaverket är lokaliserat till detta område. Ansökt ändring bedöms inte strida mot stadsplan 2017. Filbornaverket är lokaliserat inom området som omfattas av detaljplan för Väla 7:9 m.fl., grönmärkat i bild ovan. Ansökt ändring bedöms inte strida mot gällande detaljplan.

Befintlig verksamhet

Filbornaverket är den produktionsanläggning som levererar störst andel värme till fjärrvärmenätet i Helsingborg, vilket även är sammankopplat med Landskronas och Lunds fjärrvärmenät. 2023 producerade Filbornaverket cirka 480 GWh fjärrvärme samt 116 GWh el.

Filbornaverket består huvudsakligen av tippshall med bränslemottagning, bränslebunker, pannhus med avfallspanna, ångturbin och generator, rökgasrening, rökgaskondensering, silos för flygaska, kalk och aktivt kol, system för vattenrening, turbinhall, kondensorer och pumprum. Utöver detta finns utrymmen för övrig processutrustning, verkstäder, kontor, kontrollrum m.m. I anslutning till anläggningen finns skorsten, ackumulatortank för hetvatten med tillhörande teknikhus och högspänningsställverk.

Avfallspannan av rostertyp är utrustad med NO_x-reduceringsutrustning i form av SNCR-teknik (selektiv ickekatalytisk reduktion), som baseras på att ammoniak tillsätts pannan. Rökgasreningsanläggningen består av en semitorr rening med tillhörande textila spärrfilter, så kallat slangfilter, och ett skrubbersystem med integrerad rökgaskondensering. Efter skrubbern leds den renade och nedkylda rökgasen till en 85 m hög skorsten och sprids i atmosfären

Processavloppsvattnet från rökgasrening leds till vattenrening i flera steg med partikelfilter, membran för ultrafiltrering och membran för filtrering med hjälp av omvänd osmos. Avskilda föroreningar i form av koncentratvatten från ultrafiltrering

och omvänd osmos avleds till skrubbern, varifrån de återförs till pannan och slutar som flygaska. Processavloppsvatten från rökgasrening leds efter rening i separat ledning till recipienten som är Öresund.

Ändringar som genomförts sedan grundtillståndet vann laga kraft är bl.a. att anläggningen kompletterats med en mottagning av flytande farligt och icke farligt avfall, samt att det tillkommit ytterligare rening av kvicksilver ur rökgaserna.

Ansökt ändring av verksamheten

Filbornaverket och ansökt ändring av verksamheten beskrivs mer i detalj i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen.

Koldioxidavskiljning - allmänt

Det är det möjligt att komplettera Filbornaverket med en koldioxidavskiljningsanläggning som installeras efter befintlig process, så kallad efterförbränningsteknik, utan att göra stora förändringar i befintlig anläggning. I princip innebär det att rökgaserna efter befintlig rökgasrenings- och kondenseringsanläggning avleds till en koldioxidavskiljningsanläggning via en ny anslutning till befintlig rökgaskanal. I avskiljningsanläggningen avskiljs cirka 90 % av den koldioxid som finns i rökgaserna och därefter släpps rökgaserna ut via befintlig skorsten.

Bedömd mängd koldioxid som kan avskiljas vid förbränning av maximal mängd avfall om 250 000 ton per år uppgår till 235 000 ton. Vid jämförelse med år 2023 där cirka 215 000 ton avfall och en mindre mängd skogsbränsle och bioolja förbrändes uppgick utsläpp av koldioxid till cirka 211 600 ton koldioxid. Med en avskiljningsgrad på 90 % skulle cirka 190 000 ton av den koldioxid som släpptes ut år 2023 avskiljas.

Avskiljningsanläggningen är en väl avgränsad anläggningsdel, som kan tas ur drift vid behov utan att påverka driften vid Filbornaverkets förbränningsanläggning. Avskild koldioxid behandlas vidare genom komprimering och kylning för att

möjliggöra transport till extern mottagare för geologisk lagring eller till extern part för användning av koldioxid som råvara.

Ansökt ändring av verksamheten omfattar tillkommande anläggning för avskiljning, komprimering, förvätskning och mellanlagring av koldioxid samt därtill erforderlig kringutrustning. De väg-, järnvägs- och sjötransporter samt den verksamhet som bedrivs av externa parter för geologisk lagring eller användning av koldioxid som råvara som uppkommer till följd av ansökt ändring ingår inte i bolagets verksamhet.

Avskild koldioxid kan utöver geologisk lagring komma att användas som råvara för produktion av elektrobränsle. Bolaget ser ett ökande intresse för koldioxid från externa aktörer. Bolaget anser att det är sannolikt att det kommer att finnas en etablerad marknad för avskild koldioxid inom fem år. Bolaget planerar inte att framställa elektrobränsle i egen regi, det är endast aktuellt att leverera koldioxid till extern användare. Det finns också andra användningsområden som kan komma att vara aktuella för koldioxid från Filbornaverket. Dessa användningsområden för koldioxid planeras inte att bedrivas inom bolaget utan kommer om det är aktuellt att bedrivas av extern verksamhet. Bolaget bedömer att den största potentialen till användning av koldioxid som råvara är framställning av elektrobränsle.

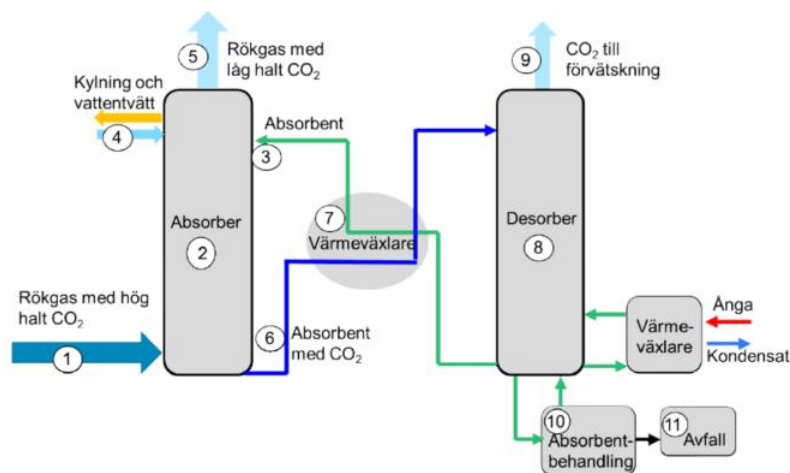
Koldioxidavskiljningsanläggning

Teknikval - koldioxidavskiljning med aminer

Bolaget har gjort en utvärdering av olika avskiljningsmetoder baserat på investering, drift- och underhållskostnad, energiförbrukning, miljöpåverkan, ytbehov och teknisk mognadsgrad. Baserat på utvärderingen har bolaget valt att ansöka om tillstånd för koldioxidavskiljning genom absorption med amin.

Koldioxidavskiljning genom kemisk absorption bygger på två huvudprocesser; absorption och desorption. Rökgaser leds in i botten av absorbern och absorbent i vätskefas leds in i toppen av absorbern så att rökgas och absorbent möts motströms. Vid användning av amin som absorbent används en vattenlösning med en eller flera aminer, som reagerar med koldioxiden i rökgasen. Rökgas med låg halt koldioxid

avleds i toppen av absorbern vidare till befintlig skorsten. Mättad absorbent med koldioxid leds till desorbern där absorbenten hettas upp med ånga från Filbornaverket varvid bunden koldioxid frigörs. Koldioxid i gasfas avleds i toppen av desorbern och leds vidare till komprimering och kylning. Absorbenten, som har värmts upp och släppt koldioxiden, tas ut i botten av desorbern för att sedan pumpas tillbaka till absorbern för en ny avskilningscykel. Se schematisk översikt av koldioxidavskiljning med aminer nedan.

Figur ovan. Schematisk översikt av koldioxidavskiljning med aminer.

Absorbenten degraderas när den utsätts för föroreningar som följer med rökgasen. Absorbenten behandlas i en anläggning som avlägsnar föroreningar, vanligtvis genom termisk indunstning eller med jonbyarteknik. Absorbentbehandlingen kan köras kontinuerligt eller i kampanjer. Från absorbentbehandlingen kommer en ren absorbent som återförs till avskilningscykeln samt ett vattenhaltigt avfall. Vattenhaltigt avfall från absorbentbehandlingen samlas upp och det kan komma att förbrännas i Filbornaverket alternativt skickas till extern mottagare. En del av absorbenten behöver också bytas ut efterhand vilket genererar ett avfall, vilket bedöms klassas som farligt avfall.

Den ånga som behövs för desorptionsprocessen kan tas från en reducerstation för högtrycksångan eller från Filbornaverkets turbin, vilket medför en minskning av

elproduktion, då ångan annars skulle ha letts genom turbinen. Restvärme från processen kan uppgraderas till fjärrvärme med värmepumpar.

Kompletterande kylning

Vid avskiljning av koldioxid med aminlösning som absorbent krävs att rökgastemperaturen hålls vid cirka 40 °C till avskiljningsanläggningen. Under perioder med lågt fjärrvärmebehov krävs kompletterande kylare för att kyla bort överskottsvärme då avskiljningsprocessen innebär ett tillskott av värme jämfört med dagens drift.

Det totala kylbehovet bedöms uppgå till cirka 40 MW momentant. Kylning av överskottsvärme planeras ske i ny kylanläggning. Metoder för kylning som är aktuella är antingen vått eller torrt kylsystem, alternativt en kombination av dessa metoder. Slutet cirkulationssystem med vatten eller luft, alternativt ett hybridsystem som kombinerar kylning med vatten och luft, kan vara aktuellt. Det kan finnas möjlighet att använda processavloppsvatten från rökgasrening för att täcka vattenförbrukning i vått system eller hybridsystem i kyltorn, beroende på krav på vattnet som sätts av leverantören. Vid användning av vatten som sprayas på slutna kylslingor i vått kyltorn eller hybridtorn kan det finnas risk för bildning av legionella. Bolaget kommer att upprätta rutiner för kontroll och rengöring vid användning av vått kyltorn eller hybridtorn vilket minskar risken för spridning av legionella. Bolaget kommer också att följa de BAT-slutsatser som finns i BREF ICS (Industrial Cooling Systems). Kylning av rökgaser kan komma att ske i Filbornaverkets befintliga skrubber alternativt i en ny skrubber med motsvarande funktion som befintlig skrubber.

Rökgaskondensat från den ytterligare kylningen bedöms ha samma innehåll av föroreningar som rökgaskondensat från nuvarande verksamhet, då kondenseringen sker före koldioxidavskiljningsanläggningen. Kondensat från kylning av rökgaserna planeras att renas i befintlig vattenrening för processavloppsvatten från rökgasrening. Befintlig vattenrening har kapacitet för en större mängd processavloppsvatten från rökgasrening än nuvarande mängd men vissa steg i

vattenreningen kan behöva modifieras för att klara ett högre momentant flöde. Bolaget arbetar för att återanvända renat processavloppsvatten från rökgasrening i den utsträckning det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat. Processavloppsvatten från rökgasrening kan exempelvis komma att användas för att täcka vattenförbrukning i koldioxidavskiljningsanläggningen.

Komprimering, förvätskning och mellanlagring av koldioxid

Avskild koldioxid komprimeras och kyls för att öka dess densitet för att möjliggöra transport. Mottagare av koldioxid indikerar att koldioxiden ska levereras i flytande fas med en temperatur på cirka -26 °C och ett tryck på cirka 15 bar alternativt cirka -55 °C och cirka 7 bar. Ett mellanlager för flytande koldioxid som inrymmer maximalt 1 200 ton flytande koldioxid planeras för att ha en buffert för eventuella störningar i lastbilstransporten.

För kylning av koldioxid planerar bolaget att använda någon av principerna lågtrycksförvätskning genom användandet av ett externt kylmedel eller högtrycksförvätskning genom expansion (Joule-Tomson metoden). Vid lågtrycksförvätskning komprimeras och torkas koldioxid för att därefter förvätskas genom kylning av ett externt kylmedel, t.ex. ammoniak, varvid koldioxiden övergår från gasfas till vätskefas. Vid högtrycksförvätskning genom expansion komprimeras koldioxiden till ett högre tryck, därefter får en delström av komprimerad koldioxid expandera vilket leder till en temperatursänkning som medför att koldioxid övergår från gasfas till vätskefas. Koldioxiden innehåller också en del vatten, syre och kväve från rökgasen vilka avskiljs i förvätskningsprocessen. Flytande koldioxid pumpas därefter till mellanlagringstankar. Anläggningen inkluderar lastningsutrustning för lastbilar med återföring av koldioxid i gasfas till lager för att komprimera och kyla koldioxiden till flytande fas. Även koldioxid som avgår i gasfas på grund av värmeinträngning i lagertankarna återkyls till flytande fas.

Placering och layout av koldioxidavskiljningsanläggning

Placering av anläggningen för koldioxidavskiljning är placeringsalternativ 1 inom Filbornaverkets befintliga verksamhetsområde som framgår av bild ovan under avsnittet lokalisering och omgivningsförhållanden.

I figur nedan visas en möjlig preliminär layout för en avskiljningsanläggning. Layouten på anläggningen kan påverkas marginellt med avseende på anläggningsdelarnas placering i förhållande till varandra. Det påverkar dock inte utformningen av de olika anläggningsdelarna i sig. Längden på anslutningar för media såsom rökgaser, ånga och el kan dock påverkas.

Figur ovan. Preliminär modell av koldioxidavskiljning vid Filbornaverket.

Anläggningsarbeten vid installation av koldioxidavskiljningsanläggning

Område där koldioxidavskiljningen placeras består av hårdgjorda ytor med asfalt och grus. Asfalt kommer att rivas på begränsade områden, där grundläggning och fundament placeras, samt på områden där marklutning för dag- och släckvattenhantering behöver justeras på grund av tillkommande konstruktioner. Den befintliga anläggningen, Filbornaverket, uppfördes under åren 2010-2012. Koldioxidavskiljningsanläggningen planeras grundläggas med erforderlig pålning och fundament i betong. Schakt för grundläggning av fundament bedöms vara av mindre omfattning då området består av redan hårdgjorda ytor uppfyllda med bra material. Schakt för ledningsgravar bedöms också bli mindre omfattande, då rökgaskanaler, ång- och kondensatledningar planeras placeras på rörbryggor ovan

mark. Mark- och grundläggningsarbeten bedöms pågå under ett år vilket sedan följs av installation och driftsättning av utrustning under ett år.

Komponenter såsom kolonner (absorber och desorber), absorbentrening, värmeväxlare och lagringstankar kan placeras utomhus. Komponenter som kompressorer, värmepumpar, fläktar, pumpar och elutrustning planeras placeras i ny byggnad/er. Tillkommande byggnader planeras bestå av grundläggning av betong, bärande konstruktion av stål eller betong samt väggar av betongelement eller sandwichelement med obrännbar isolering.

Transport av koldioxid

Huvudalternativ för transport av flytande koldioxid är transport med lastbil till geologiskt lager på land, till omlastningsstation till tåg eller till omlastning i en hamn för vidare transport med fartyg. Transport av koldioxid med fartyg krävs för att nå platser för geologisk lagring utanför Norges kust, Island eller i Nordsjön. Det finns också planer på geologisk lagring på land i Danmark, dessa platser kan nås med lastbil. Externa aktörer för användning av koldioxid som råvara kan nås med lastbil men det kan även krävas fartygstransport beroende på var de är lokaliserade. Det finns vissa aktörer för geologisk lagring som planerar för mottagning av koldioxid från tåg. Bolaget bedömer att transport med tåg är ett alternativ till transport med lastbil direkt till mottagare eller hamn. Det finns inte järnvägsspår vid Filbornaverket. Det krävs därmed transport med lastbil till en bangård för omlastning vid alternativet att transportera med tåg.

Förbränning av ökad mängd farligt avfall

Bolaget ansöker om förbränning av totalt 75 000 ton farligt avfall per år utan att förändra den totala mängden avfall som tas emot. I grundtillståndet regleras vilken typ av avfall som får förbrännas då avfallskoder för icke-farligt avfall och farligt avfall är specificerade. Bolaget har inte för avsikt att ändra vilken typ av avfall som får förbrännas. Enligt villkor 15 i grundtillståndet får den maximala inblandningen av farligt avfall uppgå till 30 % för de tillståndsgivna avfallskoderna, förutom

tryckimpregnerat trä som får uppgå till 40 %. Bolaget har inte för avsikt att ändra dessa kvoter.

Bolaget har möjlighet att ta emot och förbränna en utökad mängd farligt avfall utan några förändringar i byggnader eller i komponenter då förbränning av en ökad mängd farligt avfall inte medför en ökning av den totala mängden avfall som planeras att tas emot. Befintliga metoder och arbetssätt som upprättats sedan grundtillståndet togs i anspråk för mottagande och förbränning av farligt avfall är direkt applicerbara även på större volymer.

Bästa tillgängliga teknik (BAT), BREF-dokument, bästa möjliga teknik (BMT)

För befintlig verksamhet gäller BAT-slutsatser för avfallsförbränning, WI-BATC (Waste Incineration) som huvudverksamhet.

För befintlig verksamhet som omfattar avfallsförbränning har bästa möjliga teknik (BMT) redovisats i samband med ansökan om grundtillståndet. Bolaget bedömer att förbränning av en ökad mängd farligt avfall inte medför att det krävs en ny utredning om BMT vad avser avfallsförbränningsverksamheten. Detta då det inte bedöms ha skett någon betydande teknikutveckling inom avfallsförbränning sedan ansökan om grundtillståndet lämnades in.

Bolaget bedömer att avskild koldioxid för användning av extern part kan komma att uppfylla de kriterier som anges 15 kap. 1 § och 15 kap. 9 a § miljöbalken. Om avskild koldioxid inte är ett avfall utan en biprodukt så kan BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn, CWW-BATC (Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector), vara tillämpliga som sidoverksamhet.

I ansökningshandlingarna redovisas teknikalternativ enligt BMT (bästa möjliga teknik) för koldioxidavskiljning. Bolaget bedömer att både avskiljning med absorbent med aminer och avskiljning med HPC-tekniken utgör BMT men att

avskiljning med aminer är bäst lämpad för integrering med Filbornaverket och det lokala fjärrvärmesystemet.

Bolaget bedömer att CWW-BATC blir tillämpliga som sidoverksamhet vid implementering av koldioxidavskiljning, men att CWW-BATC inte omfattar befintlig verksamhet. Bolaget bedömer att befintlig förbränningsanläggning inklusive rökgasrening och -kondensering endast omfattas av WI-BATC enligt illustration nedan. Restprodukter från rökgasrening och rökgaskondensat uppstår i befintlig förbränningsverksamhet och hanteras separat från tillkommande verksamhet som avser koldioxidavskiljning.

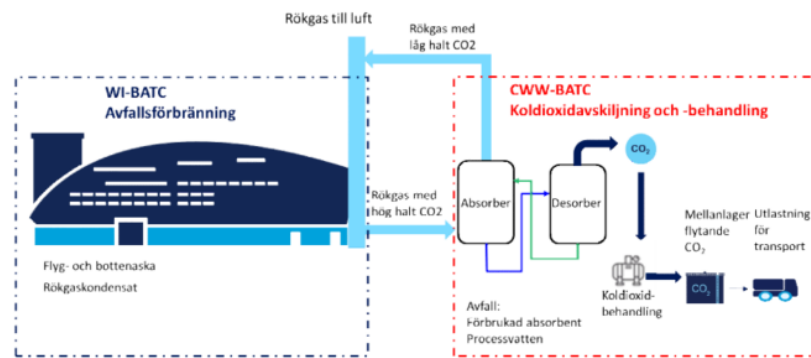

Bild ovan. Illustration av bolagets bedömning av avgränsning för BAT-slutsatser.

Då BAT-AEL enligt WI-BATC är framtagen för torra rökgaser vid 11 % O₂-halt bedömer bolaget det lämpligt att mäta emissioner från förbränningsverksamheten före rökgaser avleds till koldioxidavskiljningsanläggningen. Även i mål M 455-23, där Sundsvall Energi AB bland annat ansökt om att leverera rökgaser för koldioxidavskiljning, görs bedömningen att mätning av emissioner i rökgaser bör göras före avledning till koldioxidavskiljningsanläggningen.

Bolaget bedömer att CWW-BATC inte omfattar befintlig verksamhet, det vill säga avfallsförbränning med tillhörande bränsleinmatning, rökgasrening och rökgaskondensering, kemikaliehantering för förbränningsanläggningen och hantering av askor och restprodukter från avfallsförbränningen. Bolaget bedömer inte heller att CWW-BATC omfattar en utökad rökgaskondensering, oavsett om

utökad rökgaskondensering sker genom komplettering av befintlig rökgaskondensor eller genom installation av en ny rökgaskondensor. Detta då rökgaskondenseringen inte skiljer sig från befintlig kondensering vare sig tekniskt eller i fråga om kvalitet på det renade rökgaskondensat som omfattas av BAT-AEL enligt WI-BATC, avfallsförbränningsförordningen (FFA) samt villkor i grundtillståndet. När det gäller utsläpp till luft är CWW-BATC inte utformad för utsläpp av rökgaser via skorsten. Bolaget bedömer att CWW-BATC inte omfattar utsläpp av rökgaser. Utsläpp av rökgaser omfattas av BAT-AEL enligt WI-BATC.

I den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen redogör bolaget för hur den ansökta verksamheten förhåller sig till relevanta BAT-slutsatser avseende WI-BATC respektive CWW-BATC.

Bolaget bedömer även att de kapitel med BAT-slutsatser som finns i de horisontella BREF-dokumenterna om utsläpp från lager (EFS, Emissions from Storage), energieffektivitet (ENE, Energy Efficiency) och industriella kylsystem (ICS, Industrial Cooling Systems) kan vara relevanta att beakta vid implementering av koldioxidavskiljning.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvenserna av ansökt ändring av verksamheten beskrivs mer i detalj i den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen.

Nollalternativ

Nollalternativet avser de förhållanden som skulle råda om den ansökta ändringen inte kommer till stånd. Nollalternativet innebär att verksamheten även fortsättningsvis bedrivs i enlighet med grundtillståndet.

Alternativa lokaliseringar

Bolaget har övervägt alternativa lokaliseringar av koldioxidavskiljningsanläggningen vid andra av bolagets anläggningar, där den valda lokaliseringen vid Filbornaverket har bedömts mest lämplig. Avseende förbränning av ökad mängd

farligt avfall anser bolaget att det inte är förenligt med hushållningsprincipen att bygga en ny förbränningsanläggning för att förbränna den ansökta ökade mängden farligt avfall.

Teknikval och alternativa teknikval

Bolaget bedömer att förbränning av en ökad mängd farligt avfall med bibehållen total mängd avfall om maximalt 250 000 ton per år inte medför att det krävs en ny utredning om bästa möjliga teknik vad avser avfallsförbränningsverksamheten. Detta då det inte bedöms ha skett någon betydande teknikutveckling inom avfallsförbränning sedan ansökan om grundtillståndet lämnades in.

Vad gäller koldioxidavskiljning har bolaget utvärderat olika avskiljningsmetoder och köldmedier där adsorption med amin, samt ammoniak som köldmedia, befunnits vara de lämpligaste teknikvalen. Vid utvärdering av transportlösningar av koldioxid till bulkhamnen har transport med lastbil befunnits vara lämpligast.

Utsläpp till luft - allmänt

Utsläpp till luft sker huvudsakligen genom direkta utsläpp från förbränning. Verksamheten ger upphov till utsläpp till luft främst av koloxider, kväveföreningar och svaveldioxid, samt bland annat stoft, organiska föreningar och tungmetaller.

Vid installation av anläggning för koldioxidavskiljning bedöms cirka 90 % av den koldioxid som i befintlig verksamhet släpps ut i atmosfären kunna fångas in för geologisk lagring eller användning som råvara.

Utsläpp till luft – utsläpp av absorbent (aminer)

Det kan tillkomma utsläpp av absorbent med aminer för koldioxidavskiljning som kan följa med rökgaserna som släpps ut. Den modellerade högsta halten av nitrosamin och nitramin i luft är 0,1 ng/m³ i anläggningens närområde. De områden som beräknas få högst halter av nitrosamin och nitraminer utgörs av verksamhetsområden. De bostadsområden som finns i verksamhetens närområde beräknas få högsta halter nitrosamin och nitramin som understiger 0,05 ng/m³.

Bolaget bedömer att utsläpp av aminer kommer att vara cirka 1 mg/Nm³ torr gas vid 11 % O₂. Detta baseras på erfarenhet från pilottester vid Klemetsrud avfallsförbränningsanläggning och tester vid Technology Center Mongstad i Norge. Bolagets koldioxidavskiljningsanläggning planeras med vattentvätt och droppavskiljning, vilket är samma typ av rening av rökgaserna efter absorbern som i pilotanläggningen som testades vid Klemetsrud avfallsförbränningsanläggning. Bolaget kommer också att installera ett surt tvättsteg för rökgaserna efter absorbern vilket bedöms minska utsläpp av aminer ytterligare. Vid en halt på 1 mg/Nm³ torr gas vid 11 % O₂, rökgasvolym vid förbränning av 250 000 ton avfall och koldioxidavskiljningsanläggningen i drift beräknas total mängd aminer som kan komma att släppas ut understiga 2 ton per år.

Utsläpp till luft - utsläpp av övriga föroreningar

Vid mätning av emissioner i utgående rökgaser före koldioxidavskiljningsanläggningen kommer emissionerna vara desamma både med och utan koldioxidavskiljningsanläggningen i drift. Rökgasflödet och därmed rökgashastigheten efter koldioxidavskiljningsanläggningen kommer dock att minska eftersom merparten av den koldioxid som finns i rökgaserna inte följer med rökgasen via skorstenen till atmosfären. Det leder till att koncentrationen (halten) av övriga ämnen i rökgaserna ökar efter koldioxidavskiljningen, utan att den totala mängden av övriga ämnen ökar.

Koldioxidavskiljningen innebär också en lägre utgående rökgastemperatur i flera driftfall. Lägre rökgashastighet och lägre rökgastemperatur kan påverka spridningen av luftföroreningar.

Förbränning av ökad mängd av farligt avfall bedöms medföra att mängden föroreningar som tillförs via bränslet, och därmed mängden föroreningar som släpps ut, kan komma att öka i ansökt ändring jämfört med nuläget. Halten av tungmetaller (summan av antimon, arsenik, bly, kobolt, koppar, krom, mangan, nickel och vanadin) i rökgaserna kan öka med mindre än 5 µg/Nm³ vid 11 % O₂. Ökningen är

mindre än variationen mellan de periodiska mätningarna av utsläpp till luft som genomförs fyra gånger per år. Bolaget bedömer att utsläppet av kadmium och tallium inte kommer att öka. En ökad andel farligt avfall bedöms inte medföra någon ökning av utsläppen av kvicksilver till luft.

Bolaget bedömer inte att mängd ammoniak som släpps ut med rökgaserna kommer att öka med en koldioxidavskiljningsanläggning i drift.

Utsläpp till luft - MKN och andra målsättningsvärden

Aminer

För aminer finns ej fastställda gränsvärden eller målsättningsvärden för utomhusluft i Sverige. I Norge finns rekommendationer om gränsvärde för utomhusluft och dricksvatten från Norwegian Institute of Public Health. Rekommenderat gränsvärde för utomhusluft på 0,3 ng/m³. Beräknad högsta halt av nitrosaminer och nitraminer i luft är i detta fall 0,1 ng/m³ vilket understiger rekommenderat gränsvärde.

Det finns ett rekommenderat norskt gränsvärde för nitrosaminer och nitraminer på 4 ng/l som avser dricksvatten. Avstånd mellan Filbornaverket och Rössjön, som kan användas för framställning av dricksvatten, är cirka 35 km. Rössjön bedöms inte befinna sig inom det område där deposition av nitrosaminer och nitraminer kan påverka dricksvattenkvaliteten. Det finns mindre vattendrag i närområdet till Filbornaverket men det är osannolikt att nitrosaminer och nitraminer ackumuleras i rinnande vatten, då rinnande vatten byts ut kontinuerligt. Dessutom sker nedbrytning av nitrosaminer och nitraminer i naturliga processer. Den ansökta verksamheten bedöms inte medföra betydande påverkan på vattenkvaliteten i vattendrag.

Beräkningarna om deposition har gjorts i de närmaste grundvattentäkterna Ramlösa hälsobrunn och Åstorps samhälle. Resultat av beräkningarna för grundvattentäkten Ramlösa hälsobrunn visar att beräknad halt nitrosaminer och nitraminer stabiliseras vid cirka 2 ng/l efter 25 års drift av koldioxidavskiljningsanläggningen. Resultat av beräkningarna för grundvattentäkt Åstorp samhälle visar att beräknad halt

nitrosaminer och nitraminer stabiliseras vid cirka 1,0 – 3,2 ng/l. Det innebär att beräknade halter i Ramlösa hälsobrunn och Åstorp samhälle understiger norskt gränsvärde för dricksvatten på 4 ng/l.

Högst deposition av nitrosaminer och nitraminer bedöms uppstå i närområdet till Filbornaverket. Bolaget har låtit utföra en uppskattning av koncentration nitrosaminer och nitraminer i 15 enskilda vattentäkter inom 2–3 km runt Filbornaverket som saknar möjlighet till kommunalt vatten. Uppskattningen visar att i en av dessa enskilda vattentäkter finns det en risk att det norska rekommenderade gränsvärdet för dricksvatten kan överskridas. Uppskattningen baseras på konservativa antaganden för andel av grundvattnet som utvinns då det finns osäkerheter mot bakgrund av att dessa uppgifter saknas för de enskilda vattentäkterna. En av de parametrar som har störst påverkan på resultatet är hur stor andel av grundvattnet som utvinns, vilket även innefattar andel av grundvattnet som transporteras från den enskilda vattentäkten nedåt i berggrunden. Generellt är risken för påverkan lägre på enskilda vattentäkter som består av en djup brunn med låg andel av grundvattentillförseln som utvinns. Brunnar i området som saknar möjlighet till kommunalt vatten är djupa där endast en brunn understiger 30 m djup. Vad gäller övriga brunnar är två brunnar 45–50 m djupa och resterande brunnar är 50–70 m djupa. Mot bakgrund av att det gjorts en konservativ uppskattning är bolagets bedömning att verksamheten inte kommer att medföra betydande påverkan på enskilda vattentäkter.

En studie för att utreda om deposition av aminer kan påverka pollinerande insekter har genomförts. Slutsatsen av studien är att det inte finns studier eller data som påvisar att utsläpp av aminer eller relevanta nedbrytningsprodukter skulle ha en direkt negativ påverkan på pollinatörer. Det finns däremot en identifierad problematik kopplat till att utsläpp av aminer kan bidra till övergödning, vilket kan ha en indirekt negativ påverkan på pollinatörer genom habitförsämrande effekter. De utsläpp av kväve som utsläpp av absorbent medför är dock små i förhållande till verksamhetens utsläpp av kväveföreningar och tillförsel från andra källor och

bedöms därför inte innebära en betydande påverkan på övergödning. Bolaget bedömer att deposition av nitrosaminer och nitraminer inte kommer att ha någon betydande påverkan på pollinerande insekter i närområdet.

Övriga föroreningar

Resultatet från spridningsberäkningar för NO_x, SO₂, CO, stoft och metaller visar att haltbidraget blir något högre med koldioxidavskiljning i drift. Det beror på att koldioxidavskiljningen medför lägre rökgastemperatur och lägre rökgashastighet i utloppet från skorstenen vilket påverkar spridningen av rökgaserna negativt. Resultatet från spridningsberäkningar visar att haltbidraget, varken med eller utan koldioxidavskiljning, inte bidrar till att någon miljö kvalitetsnorm överskrids.

Utsläpp till vatten – utsläpp av föroreningar

Koldioxidavskiljning kan ge ökad mängd processavloppsvatten från rökgasreningen jämfört med nuläget, då rökgaskondenseringen kan komma att vara i drift under en längre tidsperiod samt att rökgaserna kyls till en lägre temperatur jämfört med nuläget.

Vid koldioxidavskiljning tillkommer mindre mängder vatten som kan innehålla absorbent och föroreningar från rökgaserna. Bolaget planerar att rena dessa vattenströmmar för återanvändning i processen. Det kan också bli aktuellt att återföra dessa vattenströmmar till pannan eller skicka dessa vatten till extern mottagare av avfall.

Förbränning av ökad mängd farligt avfall ger ingen ökad mängd processavloppsvatten från rökgasrening. Ökad förbränning av farligt avfall bedöms dock medföra att mängden föroreningar som tillförs via bränslet, och därmed mängden föroreningar som släpps ut, kan komma att öka i ansökt ändring jämfört med nuläget. Arsenik, bly, kobolt och koppar beräknas öka med upp till 0,05 µg/l medan krom, molybden och nickel beräknas öka med upp till 0,2 µg/l i processavloppsvatten från rökgasrening jämfört med nuläget. Bolaget bedömer att ökningen av

halter av arsenik, bly, kobolt, krom, molybden och nickel vid förbränning av ökad mängd farligt avfall troligen inte kommer att vara mätbar.

Zink beräknas öka med upp till 2 µg/l i processavloppsvatten från rökgasreningen vid förbränning av ökad mängd farligt avfall, jämfört med nuläget.

Bolaget bedömer inte att utsläpp av tallium till vatten kommer att öka vid förbränning av ökad mängd farligt avfall.

En ökad andel farligt avfall bedöms inte medföra ökning av utsläppen av antimon, kadmium eller kvicksilver till vatten.

Mot bakgrund av den recipientutredning som genomförts bedöms utsläppet av processavloppsvatten från rökgasrening inte medföra en betydande påverkan på miljön. Bolaget bedömer att miljöpåverkan av utsläpp till vatten för den ansökta ändringen är acceptabel.

Ansökt ändring bedöms inte medföra ändring av föroreningar i dagvatten från verksamheten.

Utsläpp till vatten - MKN

Recipientutredning som omfattar utsläpp av ökad mängd processavloppsvatten från rökgasrening jämfört med nuläget visar att utsläppet av processavloppsvatten från rökgasrening inte kommer att medföra någon otillåten påverkan enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. Utsläppet av processavloppsvatten från rökgasrening bedöms inte äventyra möjligheten att uppfylla miljökvalitetsnormerna i vattenförekomsten Helsingborgsområdet, inte heller riskerar aktuell statusklassning för någon av kvalitetsfaktorerna att försämrats till följd av utsläppet.

Buller - allmänt

I samband med byggnation av koldioxidavskiljningsanläggning kan det förekomma förhöjda bullernivåer.

Vid installation av koldioxidavskiljning tillkommer utrustning såsom kompressorer, fläktar, pumpar och annan utrustning som ger upphov till buller. Transporter, vilka också ger upphov till buller, bedöms också öka vid koldioxidavskiljning.

Bolaget bedömer att befintligt villkor 5 för buller innehålls vid ansökt ändring. Bolaget kommer att genomföra en ny kontroll av buller från verksamheten enligt villkor 5 när ändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer har genomförts.

Förbränning av ökad mängd farligt avfall bedöms inte medföra någon ändring av verksamheten som orsakar ökade ljudnivåer.

Buller – MKN

Helsingborgs stad har gjort en bullerkartläggning och antagit ett åtgärdsprogram där det anges att ljudnivån bör vara under 45 dBA i större naturområden och tätortsnära rekreationsområden, vilket omfattar Bruces skog i verksamhetens närområde. En beräkning av buller inklusive bedömd ljudemission för ansökt ändring har gjorts, och bolaget bedömer inte att den ansökta ändringen kommer att medföra en ljudnivå orsakad av verksamheten som överstiger 45 dBA.

Råvaror och kemiska produkter

Användning av de största mängderna råvaror och kemiska produkter för ansökt ändring är sammanställd i tabellen nedan. Den största förbrukningen av råvaror och kemiska produkter för ansökt ändring bedöms utgöras av förbrukning av absorbent för koldioxidavskiljning. Mindre mängder kemiska produkter, såsom smörjmedel för underhåll och kemiska produkter för vattenbehandling, tillkommer utöver de råvaror och kemiska produkter som är sammanställda.

Produkt	Användning	Förbrukning (ton/år)	Lagrad mängd (m ³)
Aminlösning	Absorbent	100	50

Natronlut	pH-justering	5	40 (befintlig tank)
Svavelsyra	pH-justering	5	10

Absorbenten med aminer kommer att fyllas på under uppstart och därefter cirkulera i slutet system, total mängd absorbent i slutet system bedöms till 500 m³. Under drift bedöms en del av absorbenten förbrukas. Detta medför att avfall uppstår samt att förbrukad mängd absorbent måste ersättas. Förbrukning av absorbent bedöms uppgå till cirka 100 ton per år. Det kommer också krävas en mindre volym lagrad absorbent för spädmatning av systemet. Vid underhållsarbete som kräver tömning av absorbenten kan hela mängden absorbent tillfälligt komma att lagras i en tank avsedd för detta.

Aminer är en grupp av organiska föreningar härledda ur ammoniak genom att en eller flera väteatomer ersatts med organiska grupper. Aminer är klassade som mycket brandfarlig vätska som dessutom är frätande i MSB RIB (2022). De absorbenter som bolaget bedömer är aktuella för koldioxidavskiljning är dock inte klassade i sådan farokategori som är upptagna i avsnitt H, P, E eller O i bilaga 1 till förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Enskilda aminer som ingår i en absorbent bestående av en blandning av flera aminer och vatten kan dock vara klassade i sådan farokategori enligt bilaga 1 till förordning (2015:236) att den enskilda aminen omfattas av summeringsregeln men den färdigblandade absorbenten ändå inte omfattas av summeringsregeln. Det finns aminer som är upptagna i Kemikalieinspektionens PRIO-databas, bland annat piperazine vilken finns upptagen som prioriterat riskminskningsämne på grund av allergiframkallande egenskaper.

Då det inte finns offentliga säkerhetsdatablad för absorbenter med aminer kan bolaget inte ange klassificering enligt CLP. Möjliga koder för faroangivelse enligt CLP av den absorbent med aminer som kan komma att användas vid anläggningen är H302, H314, H315, H318, H334, H317, H361 och H411.

Bolaget kan komma att använda ammoniak som köldmedia och har bedömt att maximal total mängd vattenfri ammoniak som kan komma att användas i värmepumpar och kylmaskiner är 20 ton.

Vid koldioxidavskiljning tillkommer mellanlagring av koldioxid i väntan på transport från anläggningen. Koldioxid kommer att lagras i flytande fas med en temperatur på cirka -26 °C och ett tryck på cirka 15 bar alternativt cirka -55 °C och cirka 7 bar. Ett mellanlager för flytande koldioxid som inrymmer maximalt 1 200 ton flytande koldioxid planeras för att ha en buffert för eventuella störningar i lastbilstransporter.

Bolaget har en tank för eldningsolja på 200 m³ (cirka 170 ton). För närvarande används tanken för lagring av RME men eldningsolja kan komma att användas vid brist på alternativa bränslen.

Vid ansökt ändring bedöms en ökad förbrukning av kommunalt vatten med cirka 10 000 m³ per år för drift av koldioxidavskiljningsanläggningen. Bolaget planerar att i så stor utsträckning som möjligt rena och återanvända vattenströmmar i processen.

Bolaget bedömer att miljöpåverkan avseende förbrukning av råvaror och kemiska produkter för ansökt ändring är acceptabel med hänsyn till den miljönytta som ändringen medför.

Förbränning av ökad mängd farligt avfall bedöms inte medföra ökad förbrukning av råvaror och kemiska produkter.

Transporter

Externa transportörer anlitas för transport av såväl bränsle och avfall som för transport av kemiska produkter, förbrukningsmaterial och andra förnödenheter till och från anläggningen. Transporterna sker uteslutande med lastbil i huvudsak via Hjortshögsvägen och väg E4/E6/E20 alternativt från Helsingborg med omnejd via

Hjortshögsvägen och Vålavägen. Transporter av bränsle, avfall och kemiska produkter sker huvudsakligen på vardagar. Avskild koldioxid planeras i första hand att transporteras via Hjortshögsvägen till Trafikplats Vasatorp och väg E4/E6/E20. Transport av koldioxid bedöms ske alla dagar jämnt fördelat över dygnet. Transport av kemiska produkter för koldioxidavskiljning och avfall från koldioxidavskiljning bedöms ske huvudsakligen vardagar dagtid.

Under byggnation av koldioxidavskiljningsanläggningen kommer det att ske en tillfällig ökning av transporter.

Transporter av avskild koldioxid planeras ske med lastbil till geologiskt lager, till omlastning till järnvägstransport, till hamn för omlastning till fartygstransport eller till extern användare av koldioxid som råvara. Bolaget bedömer att en sträcka på 500 km med lastbil är ett värsta fall då det finns planer på infrastruktur för koldioxid på kortare avstånd, bland annat geologisk lagring på land på Själland, omlastning till järnväg vid Helsingborgs bangård samt hamnanläggning för omlastning av koldioxid till fartyg i Malmö och i Göteborg. Årligt antal transporter för nollalternativ och tillkommande transporter vid ansökt ändring är sammanställda i tabell nedan. Vid transport av avskild koldioxid med lastbil med släp med totalvikt 74 ton minskar det antalet transporter till ca 5 000 per år. Förbränning av ökad mängd farligt avfall bedöms inte medföra någon ändring av antalet transporter då den totala mängden avfallsbränsle inte ökar.

Transport	Nollalternativ	Ansökt ändring
Bränsle, råvaror och avfall	38 000	38 000
Avskild koldioxid	0	10 000 (lastbil utan släp)
Kemiska produkter för koldioxidavskiljning	0	100
Avfall från koldioxidavskiljning	0	100
Totalt	38 800	49 000

Merparten av de ökade transportererna vid ansökt ändring utgörs av transport av flytande koldioxid. Flytande koldioxid är klassad som farligt gods klass 2 på grund av kvävningsframkallande egenskaper. Även aminer som används som absorbent vid koldioxidavskiljning samt det avfall som bildas av absorbent som inte kan återanvändas kan komma att klassas som farligt gods. Bolaget bedömer att farligt gods i först hand kommer att transporteras från Filbornaverket, Hjortshögsvägen 7, via Hjortshögsvägen 1 och Hjortshögsvägen (väg 1380) till trafikplats Vasatorp för påfart till primär väg för farligt gods (E4/E6/E20). Alternativa vägar för transport av farligt gods från Filbornaverket till primär väg för farligt gods är via Hjortshögsvägen (väg 1380), Vålavägen 1387, Djurhagshusvägen (väg 1379) till Ängelholmsleden eller via Hjortshögsvägen (väg 1380), Vålavägen 1387 till Österleden (väg 111).

Avfall

Vid installation av koldioxidavskiljning klassas koldioxid till geologisk lagring som avfall vilket medför en betydande mängd avfall från verksamheten, upp till 235 00 ton per år. Utöver koldioxid uppkommer avfall i form av förbrukad absorbent upp till 100 ton per år, detta avfall bedöms vara visköst och innehålla miljöskadliga komponenter. Avfallet kan komma att återföras till pannan för förbränning alternativt skickas till extern mottagare. Även mindre mängder vatten från regenerering av absorbent samt torkning och rening av koldioxid kan komma att återföras till pannan för förbränning alternativt skickas till extern mottagare. Bolaget bedömer att avfall från koldioxidavskiljningsanläggningen inryms i de avfallskoder som bolaget har tillstånd att förbränna enligt grundtillståndet.

Energianvändning

Koldioxidavskiljning bedöms medföra minskad elproduktion på grund av intern förbrukning av ånga och el men en ökad produktion av fjärrvärme då spillvärme kan återvinnas till fjärrvärme. Bolaget bedömer att den positiva effekt i form av

minskad klimatpåverkan som koldioxidavskiljning medför överväger de negativa effekterna med minskad elproduktion.

Bolaget bedömer att möjligheten att kunna kyla bort restvärme för att hålla koldioxidavskiljningsanläggningen i drift även om det inte finns avsättning för restvärmen är väsentlig för att den årliga drifttiden ska bli tillräckligt lång för att finansiera investeringen. De intäkter som ska finansiera investeringen består dels av undvikna kostnader för handel med utsläppsrätter, dels av intäkter för handel med negativa utsläppsverifikat. Syftet med installation av koldioxidavskiljning är att minska bolagets utsläpp av koldioxid vilket också är ett skäl till att hålla anläggningen i drift utan avbrott.

Förbränning av ökad mängd farligt avfall bedöms inte påverka energianvändningen.

Risk och säkerhet

Koldioxidavskiljning innebär att det tillkommer andra kemiska produkter och ämnen i verksamheten, såsom absorbent med aminer, köldmedia samt komprimerad och flytande koldioxid. Detta innebär tillkommande risker som främst är kopplade till läckage av kemiska produkter och koldioxid vid hantering, lastning och lossning samt lagring. En riskutredning för ansökt ändring, som kompletterats med en redovisning av möjliga konsekvensavstånd och risknivåer efter att riskreducerande åtgärder har implementerats samt beräknade individ- och samhällsriskkurvor efter åtgärder, har bifogats ansökan. Bolagets bedömning är att vid implementering av föreslagna riskreducerande åtgärder bedöms ansökt ändring medföra tolerabel risk med avseende på individrisk och samhällsrisk.

Förbränning av ökad mängd farligt avfall bedöms inte medföra nya risker i verksamheten.

Föroreningar i mark och grundvatten - Statusrapport

För Filbornaverket på fastigheten Väla 7:11, finns en år 2015 av mark- och miljödomstolen godkänd statusrapport (deldom i mål M 4593-14). Placeringen av

koldioxidavskiljningsanläggningen är lokaliserat inom samma fastighet. Känslighet och skyddsvärde i statusrapporten bedömdes till liten för mark och grundvatten och måttlig för ytvatten och sediment. Sammantaget klassades området i riskklass 3, måttlig risk, enligt metodik för förorenade områden (MIFO) med avseende på mindre känslig markanvändning. Det har inte inträffat några händelser med läckage av någon kemisk produkt eller brand i sådan omfattning att det bedöms ha påverkat föroreningssituationen i mark och grundvatten sedan statusrapporten fastställdes.

Bolaget planerar att utföra en markteknisk undersökning. Fältarbetet inkluderar bland annat att sätta grundvattenrör och ta prover för analys av de ämnen som har provtagits i rör KB3. Markteknisk undersökning planeras genomföras under 2024.

Bolaget bedömer att risken för att utsläpp av kemiska produkter som påverkar grundvattenkvaliteten är låg, då anläggningen utformas med hårdgjord yta samt att förvaring av kemiska produkter och farligt avfall sker enligt villkor 2 i grundtillståndet.

Kumulativa effekter

Verksamheten är lokaliserad i ett industriområde med närhet till andra verksamheter och större vägar. Verksamheten kan ge upphov till kumulativa effekter tillsammans med andra verksamheter inom avfallshanteringsområdet främst när det gäller utsläpp till luft och vatten, buller samt risker. Bolaget har gjort utredningar av utsläpp till luft, utsläpp till vatten, buller och risker vilka visar att miljökonsekvenserna av ansökt ändring inte är betydande. Mot bakgrund av de utredningar som utförts bedömer bolaget att ansökt ändring inte bidrar till några kumulativa effekter av betydelse.

Kontroll

Allmänt

I grundtillståndets villkor 18 regleras vad som gäller kontrollprogram för verksamheten. Ett kontrollprogram för verksamheten innehållande mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder finns. Det innehåller även rutiner för kontroll

och klassificering av inkommande avfall samt hur underkänt avfall hanteras. Kontrollprogrammet omfattar recipientkontroll, vilket genomförs samordnat med andra aktörer. Den ansökta ändringen bedöms inte medföra behov av någon större förändring av befintligt kontrollprogram. Uppdatering av kontrollprogrammet för verksamheten kommer att göras i samband med att ändringstillståndet tas i anspråk.

Mätplats för kontroll av utsläpp till luft

För att kunna mäta utsläpp till luft av ammoniak efter koldioxidavskiljningsanläggningen planerar bolaget att installera en ny mätplats för mätning av utgående rökgaser. Samtliga utgående rökgaser kommer att passera den nya mätplatsen, både rökgaser från koldioxidavskiljningsanläggningen och rökgaser som leds förbi (bypass) koldioxidavskiljningsanläggningen exempelvis när koldioxidavskiljningsanläggningen helt eller delvis inte är drift.

Till dess att koldioxidavskiljningsanläggningen tagits i drift kommer den befintliga mätplatsen att omfatta det totala utsläppet till luft. Därefter behöver den nya mätplatsen användas när det totala utsläppet från anläggningen ska mätas.

INKOMNA YTTRANDE OCH BOLAGETS BEMÖTANDE

I detta referat anges inte yrkanden och villkorsförslag etc. som bolaget har medgivit och accepterat. Bolagets svar på yttrandena är återgivna i kursiv stil.

Havs- och vattenmyndigheten har avstått från att yttra sig.

Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB har angett att de inte har några synpunkter i ärendet.

Miljönämnden i Helsingborgs stad

Sammanfattande inställning

Miljönämnden yttrar bl.a. följande. Nämnden anser att utsläpp av aminer och deras omvandlingsprodukter, reningsteknik samt val av absorbent, bör behandlas inom en provotidsutredning.

Nämnden tillstyrker att tillstånd meddelas för en utökad förbränning av farligt avfall, att igångsättningstiden bestäms till tio år för koldioxidavskiljningen samt att verkställighetsförordnande beviljas för en ökad mängd farligt avfall till förbränning.

Nämnden föreslår skärpta villkor för utsläpp av processavloppsvatten från Filbornaverket till Västhamnen (Öresund) samt för totalfosfor vid utsläpp av dagvatten till Välabäck.

Utsläpp till luft

Miljönämnden yttrar bl.a. att med hänvisning till den osäkerhet som får anses råda vad gäller reningsteknik, reningseffekt och att absorbenten inte är vald föreslår miljönämnden att en provotid beslutas för dessa frågor. Under provotiden bör bolaget utvärdera sin reningsanläggning gentemot vald absorbent, undersöka utsläppens storlek och påverkan i omgivningen samt bedöma behovet av ytterligare reningssteg. Valet av absorbent ska, så långt möjligt, göras utifrån ett innehåll av aminer med låg potential för bildning av nitrosaminer och nitraminer. Den föreslagna provotiden motiveras av de hälsomässiga effekter (bildning av carcinogena ämnen) som dessa kemikalier kan ge upphov till i atmosfären och som sedan kan påverka vattenförekomster i närområdet. Aminer har även en övergödande effekt.

Bolaget har åtagit sig att vid användning av aminer för avskiljning av koldioxid ska utgående rökgaser ledas via reningsutrustning minst bestående av ett tvättsteg följt av droppavskiljare samt en syratvätt, se bolagets bemötande av länsstyrelsens yttrande avseende villkor 20. Gällande provotidsutredning, se bolagets bemötande av Naturvårdsverkets yttrande avseende NVU1.

Utsläpp till vatten – Processavloppsvatten till Öresund

Miljönämnden noterar att volymen processavloppsvatten från rökgasreningen bedöms kunna öka cirka tre gånger jämfört med dagens situation till följd av koldioxidavskiljningen. Mängden vatten som släpps till Västhamnen beräknas ändå

hålla sig inom nuvarande ram på 150 000 m³ per år. Inte heller bedöms föroreningshalterna öka i någon större utsträckning till följd av ansökta ändringar. Däremot ökar mängden föroreningar som tillförs Västhamnen med större vattenvolymer.

Bolagets redovisning av utsläpp av föroreningar i processavloppsvatten från rökgasrening visar på låga utsläppshalter till Västhamnen. De beslutade begränsningsvärdena för utsläppen har inte beaktat de faktiska utsläppshalterna varför dessa är alltför generöst satta för vissa parametrar enligt nämnden. Med hänvisning till det goda behandlingsresultat som bolaget uppnår för sitt processavloppsvatten bör halterna för vissa ämnen skärpas för att mer harmonisera med uppnådda värden. Nämnden föreslår därför att nya skärpta begränsningsvärden fastställs som årsmedelvärden.

Bolaget motsätter sig villkorsförslaget. Ett begränsningsvärde baseras på de åtgärdskrav som är motiverade av miljöbalkens regler, där avvägningen enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken (särskilt 3 och 7 §§) utgör utgångspunkt för den bedömning som görs i det enskilda fallet. Begränsningsvärden behöver därutöver utformas så att de ger verksamhetsutövaren ett visst handlingsutrymme innan de blir straffsanktionerade (MÖD 2012:10 och 2012:21). Det kan därför ofta behövas en marginal för verksamhetsutövaren när begränsningsvärden bestäms och det anges hur de ska mätas (MÖD 2019:10).

Bolagets uppmätta halter i processavloppsvatten har under de senaste åren i flera fall varit under eller nära rapporteringsgräns för flera ämnen. Osäkerheter vid analyserna är inte försumbara och det behövs därmed en betryggande marginal mellan rapporteringsgräns och begränsningsvärde för respektive ämne.

Miljönämndens föreslagna begränsningsvärden är under lägsta halt i intervallet för utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL) för direkta utsläpp till en vattenrecipient enligt BAT-slutsatser för avfallsförbränning (WI-

BATC) för samtliga föreslagna ämnen, förutom för krom samt dioxiner och furaner där förslaget är samma som lägsta halt i intervallet för BAT-AEL.

Mot bakgrund av ovanstående anser bolaget att de föreslagna begränsningsvärdena inte är motiverade med tanke på bästa tillgängliga och möjliga teknik. Grundtillståndet meddelades i dom 2019 (mål M 4240-18). Det innebär att villkor 11 i grundtillståndet, som omfattar processavlopp från rökgasrening, nyligen har prövats i en tillståndsprocess. I domskälen till grundtillståndet anges följande gällande processavloppsvatten: ”Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att det gällande villkoret för utsläpp av processavloppsvatten till Öresund via Västhamnen slutligt fastställts av Mark- och miljööverdomstolen så sent som den 22 juli 2016 i mål M 6882-15. Enligt domstolens bedömning saknas det skäl att nu frånga MÖD:s bedömning. Domstolen konstaterar också att de av myndigheterna yrkade halterna i flera fall ligger långt under vad som gäller som gränsvärden för godtagbar halt i kommunalt dricksvatten enligt Livsmedelverkets dricksvattenföreskrift LIVSFS 2017:2. Mot denna bakgrund och utspädningen i recipienten anser mark- och miljödomstolen att begränsningsvärdena ska föreskrivas i enlighet med vad bolaget slutligen medgett.”

Den till ansökan bifogade recipientutredningen har gjorts för halter enligt villkor 11 i grundtillståndet och 150 000 m³ processavloppsvatten per år, vilket är samma mängd som i grundtillståndet. I recipientutredningen görs bedömningen att utsläppet inte äventyrar möjligheten att uppfylla miljökvalitetsnormerna i vattenförekomsten Helsingborgsområdet, inte heller riskerar aktuell statusklassning för någon av kvalitetsfaktorerna att försämrats till följd av utsläppet.

Som redogörs för i ansökan bedömer bolaget att miljöpåverkan av utsläpp till vatten för den ansökta ändringen är acceptabel. Förbränning av ökad mängd farligt avfall bedöms endast marginellt påverka utsläpp av tungmetaller till vatten jämfört med nuläget. Bolaget bedömer att befintlig vattenrening, med den utökade reningen av kvicksilver i form av fällningskemikalie för kvicksilver som införts, är väl lämpad

för att rena processavloppsvatten från rökgasrening vid förbränning av ökad mängd farligt avfall.

Mot bakgrund av ovanstående motsätter sig bolaget en skärpning av villkoret.

Utsläpp till vatten - Dagvatten till Välabäck

Miljönämnden konstaterar att bolaget inom sitt nuvarande tillstånd har möjlighet att släppa dagvatten från sitt område till Välabäck om vissa utsläppshalter underskrids. Nuvarande hantering innebär dock att dagvattnet tas om hand inom Nordvästra Skånes Renhållnings AB:s (NSR) vattenhanteringssystem i stället.

Välabäck ingår i vattenförekomst Skavebäck som har ”dålig ekologisk status” samt uppnår ”ej god kemisk status” enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Klassificeringen för näringsämnen är ”dålig” och totalfosforhalten bedöms behöva minskas med i medeltal minst cirka 85 µg/l för att nå god status. Bolagets tillstånd medger 200 µg/l för totalfosfor som årsmedelvärde och begränsningsvärde för dagvattnet vilket inte harmoniserar med vad som beskrivs i VISS. För att nå god status behöver totalfosforhalten komma ned till omkring 35 µg/l i vattenförekomsten. I Helsingborgs kommuns dagvattenplan anges 50 µg/l som riktvärde för fosfor. Värdet är relevant för de landbaserade vattenförekomsterna i Helsingborg och då även Skavebäck. Bolagets begränsningsvärde för totalfosfor bör således ändras till 50 µg/l om utsläpp sker till Välabäck.

Bolaget bedömer att den ansökta ändringen inte påverkar utsläpp av fosfor i dagvatten. Villkor 12 i grundtillståndet (mål M 4240-18) omfattar dagvatten, och nyligen har prövats i en tillståndsprocess. I dagvattenplanen för Helsingborg anges 50 µg/l som riktvärde för fosfor. Bolagets villkor är ett begränsningsvärde. Begränsningsvärden i villkor är omedelbart straffsanktionerade till skillnad från ett riktvärde. Mot bakgrund av ovanstående motsätter sig bolaget en skärpning av begränsningsvärdet för totalfosfor i villkor 12 i grundtillståndet.

Risker och säkerhet

Miljönämnden noterar att anläggningen är förenad med risker som främst är förknippade med utsläpp av ammoniak och koldioxid. Riskförebyggande åtgärder presenteras i tillståndsansökan. Miljöförvaltningen förutsätter att de riskreducerande åtgärder som presenteras i utredningarna utgör ett åtagande från bolagets sida som genomförs i sin helhet.

Bolaget har åtagit sig att implementera de riskreducerande åtgärder som finns sammanställda i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen. Det omfattar de riskreducerande åtgärder som föreslagits i den till ansökan bifogade riskutredningen.

Länsstyrelsen i Skåne län

Sammanfattande inställning

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan och anser att villkor ska föreskrivas i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Länsstyrelsen anser att verkställighetsförordnande som omfattar förbränning av ökad mängd farligt avfall kan godtas.

Länsstyrelsen ansluter sig till Naturvårdsverkets yrkande avseende prøvotid.

Inställning i fråga om yrkanden

Länsstyrelsen anser att för att möjliggöra både geologisk lagring och fortsatt användning av koldioxiden som råvara av extern part bör både 90.500-i och 24.23-i anges som provningskoder för den tillkommande verksamheten.

Bolaget noterar att länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Naturvårdsverket anser att den tillkommande verksamheten bör klassificeras med både verksamhetskod 90.500-i och 24.23-i.

Enligt 1 kap. 14 § miljöprövningsförordningen (2013:251) syftar verksamhetskoder till att underlätta rapportering och databehandling. Ett exempel på detta syfte är att en verksamhetsutövare i den årliga miljörapporten ska redovisa tillämpliga verksamhetskoder enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen, se 4 § andra stycket 2 f i Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport, NFS 2016:8. I praxis har det klarlagts att det saknas lagstöd för att till exempel fatta beslut om vilken verksamhetskod en verksamhet ska hänföras till. Detta eftersom ett sådant beslut inte innefattar ett åliggande för verksamhetsutövaren att vidta eller avstå från en åtgärd på sätt som krävs för att det ska vara fråga om ett föreläggande eller förbud enligt 26 kap. miljöbalken. Däremot kan en bedömning av en sådan fråga aktualiseras indirekt inom ramen för exempelvis ett tillsynsföreläggande eller en tillståndsprövning (jfr Mark- och miljööverdomstolens beslut den 27 juni 2019 i mål nr M 9208-18).

I nu aktuellt ärende kan i teorin såväl 90.500-i som 24.23-i bli tillämpliga beroende på hur den avskilda koldioxiden hanteras i nästa led, det vill säga om den ska lagras eller exempelvis används som insatsvara i bränsletillverkning. Mot bakgrund av att det saknas bestämmelser i miljöbalken som innebär att prövningsmyndigheten i ändringstillståndet ska fastställa vilken verksamhetskod som är tillämplig anser bolaget att frågan om tillämplig verksamhetskod i detta fall saknar betydelse för prövningen och lämpligen hanteras i tillsynen.

Länsstyrelsen anser att det i ramen för ändringstillståndet behöver klargöras att de 75 000 ton farligt avfall som bolaget yrkar få förbränna ingår i den totala mängden 250 000 ton som bolaget har tillstånd att förbränna.

Bolaget anser att det tydligt framgår av bolagets ansökan att den totala mängden föreslås fortsatt vara 250 000 ton per år. Bolaget har således inget att invända mot att det i ändringstillståndet även anges den totala mängden bränsle om mark- och miljödomstolen bedömer att det behövs.

Länsstyrelsen anser att en igångsättningstid för koldioxidavskiljningen om 10 år från det att tillståndet fått laga kraft är en lång igångsättningstid i jämförelse med vad som brukar meddelas i tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Länsstyrelsen bedömer att det kommer att ske en snabb teknikutveckling för koldioxidavskiljning inom det närmaste decenniet. Länsstyrelsen anser därför att igångsättningstiden bör fastställas till 7 år (i likhet med MMD Nackas dom M 2479-23 för Värtaverket). Vid giltiga skäl kan bolaget enligt 24 kap. 2 § miljöbalken ansöka om förlängning av igångsättningstiden till 10 år om det blir aktuellt.

Bolaget har angett motiv för igångsättningstid i ansökan om ändring av tillstånd för verksamheten vid Filbornaverket. Bolaget vidhåller att det är motiverat mot bakgrund av att den ansökta ändringen omfattande koldioxidavskiljning avser ett utvecklingsprojekt där hela värdekedjan från avskiljning av koldioxid till geologisk lagring behöver realiseras. Bolaget är bland annat beroende av att regelverk för handel med verifierat för negativa utsläpp fastställs och att externa parter för infrastruktur realiserar sina respektive projekt.

Vad gäller förlängning av igångsättningstid enligt 24 kap. 2 § miljöbalken förutsätter det att det finns giltiga skäl eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller. Enligt förarbeten, praxis och doktrin (se prop. 1981/82:130 s. 566, prop. 1997/98:45 del II s. 254, NJA 1982 s. 742 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 maj 2016 i mål M 9024-15) kan oväntade och oförutsedda hinder utgöra giltiga skäl för dröjsmål. Det går inte att på förhand förutse hur en domstol skulle bedöma ett yrkande om förlängd igångsättningstid.

Eftersom bolaget redan identifierat externa förutsättningar för att ta tillståndet i anspråk är det inte fråga om oväntade eller oförutsedda hinder. Därmed ser bolaget en risk med att föreskriva en kortare igångsättningstid än den som bolaget redan nu bedömer behövs. Sammantaget vidhåller bolaget att det är motiverat att föreskriva en igångsättningstid om tio år.

Länsstyrelsens förslag till villkor

Länsstyrelsen har föreslagit ett antal villkor numrerade 20-24, vilka är desamma som de bolaget i andra hand accepterat och föreslår som villkor a-e och som framgår ovan under avsnittet Ansökan – Villkor.

Bolaget har i första hand emotsatt sig länsstyrelsens villkorsförslag, med följande motiveringar.

Länsstyrelsens villkor 20 (bolagets villkor a)

Bolaget har åtagit sig att vid användning av aminer för avskiljning av koldioxid ska utgående rökgaser ledas via reningsutrustning minst bestående av ett tvättsteg följt av droppavskiljare samt en syratvätt. Bolaget anser därmed inte att ett villkor avseende reningsteknik är motiverat utan att bolagets åtagande omfattas av det allmänna villkoret.

Länsstyrelsens villkor 21 (bolagets villkor b)

Bolaget har åtagit sig att behållare för flytande koldioxid ska utföras med dubbelmantling och utrustas med påkörningsskydd. Vidare kommer rörbryggor att förläggas med minst 4,5 meter fri höjd där fordon kan passera, vilket innebär att fri höjd under rörbryggor där fordon kan passera är densamma som normal fri höjd på det svenska vägnätet. Med dessa åtgärder bedömer bolaget att risken för påkörning av behållare för flytande koldioxid och rörbryggor är mycket låg. Om bolaget trots dessa åtgärder bedömer att det finns risk för påkörning kommer påkörningsskydd att installeras. Mot bakgrund av ovanstående anser bolaget inte att ett villkor avseende dubbelmantlade behållare för lagring av flytande koldioxid och påkörningsskydd är motiverat då bolagets åtagande omfattas av det allmänna villkoret. Dessutom anges i villkor 2 i grundtillståndet, som avser kemiska produkter och farligt avfall, följande: "Vid förvaring utomhus ska skydd finnas mot påkörning."

Länsstyrelsens villkor 22 (bolagets villkor c)

Bolaget har i den till ansökan hörande tekniska beskrivningen åtagit sig att implementera system för automatisk detektering av koldioxid och ammoniak i

utrymmen där läckage kan förekomma i tillkommande verksamhet. Vidare har bolaget åtagit sig att implementera åtgärder som föreskrivs i Svensk kylnorm – Aggregat med ammoniak. Det innefattar bland annat att installera ammoniakdetektorer i utrymmen med ammoniakbärande utrustning och automatisk nedstängning av värmepumpar och kylmaskiner med ammoniak vid detektion av ammoniak. Dessa åtaganden omfattar den tillkommande verksamheten om koncentrerad ammoniak används som köldmedia. Mot bakgrund av dessa åtaganden anser bolaget att ett villkor om detektion av koldioxid och ammoniak och nedstängning av värmepumpar och kylmaskiner vid detektion av ammoniak inte är motiverat då bolagets åtagande omfattas av det allmänna villkoret.

Länsstyrelsens villkor 23 (bolagets villkor d)

Bolaget har åtagit sig att implementera åtgärder för ammoniakbärande utrustning som beskrivs i Svensk Kylnorm – Aggregat med Ammoniak. Mot bakgrund av detta åtagande anser bolaget inte att ett villkor avseende placering av ammoniakbärande utrustning inomhus och skrubber eller sprinklersystem för utgående luft är motiverat då bolagets åtagande omfattas av det allmänna villkoret.

Länsstyrelsens villkor 24 (bolagets villkor e)

Bolaget har omformulerat länsstyrelsens ursprungliga villkorsförslag vilket länsstyrelsen accepterat. Bolaget anser att den rapportering som omfattas av villkorsförslaget inte tillför någon miljönytta utan endast leder till mer administration som i sin tur tar tid i anspråk och innebär kostnader för uppföljning.

Bolaget accepterar i andra hand länsstyrelsens villkorsförslag villkor 20-24, där bolaget föreslår dem som villkor a-e.

Länsstyrelsen anser att villkor 7 i bolagets grundtillstånd kan ersättas av ett nytt villkor enligt bolagets förslag till nytt villkor 20.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB anser att utöver verksamhetskod 90.500-i för den tillkommande

verksamheten, så är även kod 24.23 är tillämplig om bolaget ska avyttra koldioxid för användning som råvara, men överlämnar åt domstolen att avgöra om så ska vara fallet. Huruvida vilka koder som ska användas ska avgöras i prövningen eller lämnas till tillsynen överlämnas åt domstolen att ta ställning till.

Bolaget noterar att länsstyrelsen, MSB samt Naturvårdsverket anser att den tillkommande verksamheten bör klassificeras med både verksamhetskod 90.500-i och 24.23-i, vilket bolaget bemöter under länsstyrelsen yttranden ovan.

MSB har inga ytterligare synpunkter förutsatt att bolaget implementerar de skyddsåtgärder som listas i den till ansökan bifogade riskutredningen

Bolaget har åtagit sig att implementera de riskreducerande åtgärder som finns sammanställda och som återges under bolagets bedömning i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen. Sammanställningarna omfattar de riskreducerande åtgärder i riskutredningen.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket motsätter sig inte att ändringstillstånd meddelas under förutsättning att erforderliga villkor m.m. föreskrivs.

För det fall verksamheten producerar koldioxid genom avskiljning för andra ändamål än geologisk lagring, anser Naturvårdsverket att sådan verksamhet ska klassificeras med verksamhetskod 24.23-i enligt 12 kap. MPF.

Bolaget noterar att länsstyrelsen, MSB samt Naturvårdsverket anser att den tillkommande verksamheten bör klassificeras med både verksamhetskod 90.500-i och 24.23-i, vilket bolaget bemöter under länsstyrelsen yttranden ovan.

Naturvårdsverket har inget att erinra mot bolagets föreslagna villkor 20 avseende utsläpp av ammoniak till luft efter koldioxidavskiljningsanläggningen.

Naturvårdsverket yrkar att följande utredningsföreskrift för utsläpp till luft från koldioxidavskiljningen föreskrivs enligt nedan.

NVU1

Bolaget ska under en provotid utreda utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak. Under provotiden ska bolaget ta fram underlag för att kunna fastställa eventuella villkor för utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak från koldioxidavskiljningsanläggningen. Provotidsredovisningen ska ges in till mark- och miljödomstolen senast två år efter driftsättning av anläggningen.

Bolaget uppger att om mark- och miljödomstolen anser att en utredningsföreskrift är motiverad förordar bolaget att utredningsföreskriften formuleras enligt Naturvårdsverkets förslag NVU1.

Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR)

NSR ställer sig frågande till hur bolaget har bedömt att den ökade förbränningen av farligt avfall inte kommer medföra någon ändring av föroreningsinnehållet i bottenaskan. Denna fråga bedöms relevant utifrån den efterföljande hanteringen av askan som konstruktionsmaterial på den intilliggande Filbornadeponin samt askans påverkan på det dagvatten som kommer i kontakt med askan vid utlastning.

Bolaget och NSR har en dialog där utgångspunkten är att bottenaskan fortsatt ska kunna levereras som konstruktionsmaterial till den intilliggande Filbornadeponin. Om bottenaskan mot förmodan inte kan tas emot vid Filbornadeponin finns det alternativa tillståndsgivna mottagare. Hantering av bottenaskan sker inomhus i en lokal som saknar dag- och spillvattenbrunnar.

NSR påtalar att vid eventuell avledning av grundvatten under anläggningsarbeten för koldioxidavskiljningen behöver det göras i samråd med NSR, för att inte riskera överbelastning av NSR:s reningssystem. I dagsläget blir NSR:s reningssystem hårt belastat vid kraftig tillfällig eller långvarig nederbörd vilket kan innebära

begränsningar i hur mycket extra vatten som kan hanteras. Alternativ hantering av detta vatten bör undersökas.

Bolaget kommer att samråda med NSR vid eventuell avledning av grundvatten under anläggningsarbete av koldioxidavskiljningsanläggningen. Markundersökning visar att grundvattennivån i området är cirka 1,9–2,5 m under marknivå. Grundläggning planeras ske med pålar och fundament på motsvarande sätt som vid byggnation av Filbornaverket. Bolaget bedömer att detta medför grunda schakter som i normala fall inte kräver avledning av grundvatten. Bolaget kommer under detaljprojektering av anläggningen utreda om avledning av grundvatten krävs. Om det krävs så kommer bolaget att samråda med NSR och vid behov undersöka alternativ hantering av detta vatten.

NSR vill tydliggöra att uppmarschområdet till vågen är kort vilket innebär en risk för köbildning under vissa perioder på dygnet. Transporterna klassade som farligt avfall till och från Filbornaverket kommer öka i och med en ny koldioxid-avskiljningsanläggning samt ökad mängd bränsle som klassas som FA. NSR vill därmed belysa risken med köbildning med ökad andel fordon kör FA-klassade transporter.

Bolaget uppger att koldioxidavskiljning medför en ökning med cirka 60 fordonsrörelser per dygn varav merparten utgörs av transport av flytande koldioxid. Det innebär att det är cirka 30 tillkommande fordonsrörelser in till området och 30 fordonsrörelser ut från området. Den koldioxid som avskiljs i koldioxidavskiljnings-anläggningen är inte ett farligt avfall, utan klassas som icke-farligt avfall. När fordon för transport av koldioxid anländer till området, det vill säga uppmarsch-området till vågen, är transporterna tomma. Någon ökad risk på grund av dessa transporters innehåll bedöms därmed inte finnas. Förbränning av utökad mängd farligt avfall innebär inte att den totala mängden avfall som förbränns kommer att öka. Transporterna innehållande farligt avfall för förbränning kommer således att ersätta transporter av icke-farligt avfall för

förbränning, vilket innebär att antalet transporter med avfall för förbränning bedöms vara i nivå med grundtillståndet.

Stadsbyggnadsförvaltningen i Helsingborgs stad

Stadsbyggnadsförvaltningen har lämnat följande yttrande. Idag släpps dagvatten från området via NSR:s dagvattenreningssystem och därifrån vidare till Öresund. Bolaget har dock möjlighet enligt nuvarande tillstånd att släppa dagvatten till Väla bäck. Väla bäck är en del av vattenförekomsten Skavebäck som har dålig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. För att nå god status gällande näringsämnen behöver totalfosforhalten minska till ca 35 µg/l i vattenförekomsten.

Begränsningsvärdet för totalfosfor som årsmedelvärde enligt tillståndet är 200 µg/l. Detta kan jämföras med riktvärde för fosfor i Helsingborgs stads dagvattenplan som ligger på 50 µg/l. Riktvärdet i dagvattenplanen har sänkts för att bättre harmoniera med den halt som krävs för att nå god status. Bolagets villkor gällande totalfosfor bör därför också skärpas gällande utsläpp till Väla bäck.

Bolaget noterar att även miljönämnden har lämnat synpunkt gällande fosfor i dagvatten, vilket bolaget bemöter under miljönämndens yttranden ovan.

DOMSKÄL

Målets handläggning

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 22 kap. 16 § miljöbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen bedömer att miljöeffekterna har beskrivits tillräckligt väl i den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen och att den därmed uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Ändringstillståndets omfattning och tillåtlighet

Av regeringens proposition 2004/05:129 sid 59 ff. framgår bl.a. att syftet med

bestämmelserna i 16 kap. 2 a § miljöbalken (tidigare 16 kap. 2 § miljöbalken) var att underlätta för verksamhetsutövare att genomföra angelägna och brådskande ändringar eller utökningar av verksamheten utan att, i enlighet med den praxis som utvecklats, det tillstånd som redan gäller för verksamheten ska behöva ersättas med ett helt nytt tillstånd. Prövningen av om ändringen kan tillåtas måste ske med beaktande av det slutresultat som verksamheten som helhet får med ändringen. Det är inte möjligt att pröva ändringen isolerat från sitt sammanhang.

Ändringstillståndet omfattar etablering och drift av en ny koldioxidavskiljningsanläggning samt förbränning av en ökad mängd farligt avfall. Mark- och miljödomstolen anser att det finns förutsättningar att pröva den ansökta verksamheten som ett ändringstillstånd.

Lokaliseringen är inom befintligt verksamhetsområde invid befintligt kraftvärmeverk på den sedan tidigare tillståndsprövade anläggningen och står inte i strid med några planer. Med de förutsättningar som råder vid bolagets anläggning och med det underlag som bolaget redovisat anser mark- och miljödomstolen att verksamheten är lämpligt lokaliserad.

Sökt ändring innebär bl.a. att nya bullerkällor kommer att tillkomma, utsläpp till luft och vatten kommer att öka, och kemikalieanvändningen och antalet transporter kommer att öka.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det över lag är förhållandevis marginella ökningar, och domstolen anser att bolaget har visat att de inte bedöms leda till några störningar av väsentlig betydelse.

Bolaget har vidare visat att verksamheten inte kommer att påverka möjligheterna för att uppfylla miljökvalitetsnormerna för luft, vatten eller buller, eller riskera att miljökvalitetsnormerna inte innehålls.

Vad gäller utsläpp till luft bedömer mark- och miljödomstolen att bolaget har visat att halterna av aminer, samt övriga ämnen och föreningar, i utgående rökgaser är så låga att utsläppen inte medför någon betydande påverkan på människors hälsa eller miljön, varför utsläppen till luft är tillåtliga. Ingen remissinstans har anført att utsläppen till luft inte är tillåtliga. Domstolen finner liksom remissmyndigheterna dock att det finns skäl att under en prøvotid följa upp och vidare utreda frågan om utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter. Se nedan under avsnittet uppskjuten fråga.

Miljönämnden och stadsbyggnadsförvaltningen har framfört att kraven bör skärpas för bolagets utsläpp till vatten. Mark- och miljödomstolen finner dock, bl.a. mot bakgrund av vad bolaget framfört i sina bemötanden, inte att det i målet har framkommit tillräckliga skäl för att skärpa de uppsläppsvillkor till vatten som är föreskrivna i bolagets grundtillstånd (M 4240-18).

Verksamheten bedöms inte medföra några oacceptabla risker för omgivningen kopplat till hanteringen av ammoniak, koldioxid och transport av farligt gods.

Domstolen finner att bolaget har visat att verksamheten, utifrån vad som har beskrivits i detta mål samt i M 4240-18 (grundtillståndet), kommer att kunna uppfylla vad som föreskrivs beträffande relevanta BAT-slutsatser samt förordning (2013:253) om förbränning av avfall.

Ingen motpart har lämnat några synpunkter på frågan om ändringstillstånd kan ges, förutom vad avser den uppskjutna frågan och vilka villkor som bör föreskrivas för ändringen.

Sammanfattningsvis konstaterar mark- och miljödomstolen att det inte föreligger hinder mot tillstånd enligt 2 kap. miljöbalken, och inte heller mot de särskilda hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken, mot bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer i 5 kap. miljöbalken, eller mot balkens bestämmelser i övrigt.

Det är möjligt att föreskriva villkor om sådana skyddsåtgärder, begränsningar eller andra försiktighetsmått enligt miljöbalken att verksamheten inte kan befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön. Verksamheten är tillåtlig och ändringstillstånd kan meddelas på det sätt som framgår av domslutet.

Mark- och miljödomstolen anser liksom länsstyrelsen att det inom ramen för ändringstillståndet behöver klargöras att de 75 000 ton farligt avfall som bolaget yrkar få förbränna ingår i den totala mängden 250 000 ton som bolaget har tillstånd att förbränna. Bolaget har i vad som får förstås som i andra hand accepterat detta, varför tillståndsmeningen även anger den totala mängden bränsle.

Fråga om verksamhetskoder

MSB, Naturvårdsverket och länsstyrelsen har framfört synpunkter om klassificering av verksamhetskoder enligt miljöprövningsförfordningen. Mark- och miljödomstolen beslutar dock inte något om verksamhetskoder i detta mål, jmf. MÖD M 9208-18. För det fall att bolaget och tillsynsmyndigheten inte når en samsyn i frågan kan det om så erfordras hanteras inom ramen för ett tillsynsföreläggande.

Villkor

Allmänt

För bolagets verksamhet har ett antal villkor och delegerade frågor föreskrivits i mark- och miljödomstolens dom i mål M 4240-18 (grundtillståndet). Dessa villkor och delegeringar kommer i de delar de är tillämpliga gälla även för den genom denna dom tillåtna ändringen av verksamheten. Det allmänna villkoret i grundtillståndet kommer att omfatta allt vad bolaget uppgett och åtagit sig såväl i mål M 4240-18 som i nu aktuellt mål M 1435-24.

Bolaget har i första hand föreslagit att det inte erfordras några nya villkor för den nu tillkommande verksamheten. Bolaget har accepterat att i andra hand föreslå ett antal nya villkor, av vilka flera ursprungligen har föreslagits av länsstyrelsen.

För den nytillkomna verksamheten föreskrivs nya villkor nr 20-25, vilka är desamma som de villkor bolaget föreslagit i andra hand. Ingen remissinstans har emotsatt sig dessa villkor. Mark- och miljödomstolen anser att villkoren är lämpliga att föreskriva, bl.a. för att underlätta för tillsynsmyndigheten att följa upp att verksamheten bedrivs i enlighet med vad som angetts i målet. Villkoren kommenteras kort här nedan.

Villkor 20

Villkoret ska ersätta grundtillståndets villkor 7 vilket tydliggörs i villkorets sista stycke.

Till dess att koldioxidavskiljningsanläggningen tagits i drift kommer den befintliga mätplatsen att användas. Därefter behöver den nya mätplatsen användas.

Villkor 21

Eftersom det i denna dom inte fastställs begränsningsvärden för aminer är det lämpligt med detta teknikvillkor för att klargöra vilken reningsteknik som minst måste installeras.

Villkor 22-24

Dessa riskreducerande villkor motiveras av de risker som är förknippade med hantering och lagring av såväl ammoniak som flytande koldioxid.

Villkor 25

Mark- och miljödomstolen anser att det med tanke på hushållningsbestämmelserna i 2 kap. 5 § miljöbalken är kontroversiellt att kyla bort värme så som bolaget beskrivit det. Domstolen godtar dock den ansökta verksamheten i denna del (bortkylning av värme) mot bakgrund av vad bolaget anför i fråga om behov av att kunna kyla bort restvärme. För att säkerställa att det inte kommer att kylas bort oproportionerligt stora mängder värme, är det lämpligt med detta villkor för att ge

tillsynsmyndigheten underlag för en ändamålsenlig tillsyn av resurshushållning och energieffektivitet i verksamheten.

Uppskjuten fråga

Enligt 22 kap. 27 § 1 och 3 st. miljöbalken får mark- och miljödomstolen vid meddelande av tillstånd till verksamheten skjuta upp frågan om ersättning eller andra villkor till dess erfarenhet har vunnits av verksamhetens inverkan, när verkningarna av verksamheten inte kan förutses med tillräcklig säkerhet. Vidare gäller att en uppskjuten fråga ska avgöras så snart som möjligt.

Liksom flera remissmyndigheter anser mark- och miljödomstolen att eftersom det råder viss oklarhet vad gäller reningsteknik avseende aminer och utsläpp av aminer och dess omvandlingsprodukter, så ska frågan om eventuella villkor för utsläpp till luft av absorbent och dess nedbrytningsprodukter, förutom ammoniak som regleras genom villkor 20, skjutas upp under en provotid.

Naturvårdsverket har föreskrivit en utredningsföreskrift avseende denna uppskjutna fråga. Länsstyrelsen har anslutit sig till Naturvårdsverkets föreslagna utredningsföreskrift, och bolaget har accepterat denna. Mark- och miljödomstolen finner att utredningsföreskriften är lämplig och den föreskrivs därför i domslutet där den är benämnd U1.

Domstolen har i U1 lagt till ett sista stycke om att bolaget ska underrätta domstolen och tillsynsmyndigheten när koldioxidavskiljningsanläggningen tas i drift, dvs. vid driftsättning av anläggningen. Det för att det inte ska råda någon oklarhet vad gäller den tid inom vilken den provotidsredovisning som föreskrivs i U1 ska ges in till mark- och miljödomstolen, vilket ska ske senast två år efter driftsättning av koldioxidavskiljningsanläggningen. Domstolen ska i beslut om tillstånd för miljöfarlig verksamhet ange den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång (22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken). I denna dom föreskrivs denna tid till tio år efter att domen vunnit laga kraft, se nedan under rubriken igångsättningstid.

Driftsättning av anläggningen ska således ske inom tio år från det att denna dom om ändringstillstånd vunnit laga kraft.

Åtaganden

För att underlätta tillsyn, bl.a. vad gäller det s.k. allmänna villkoret, är det lämpligt att de åtaganden som bolaget gjort framgår av domslutet.

Igångsättningstid

Bolaget har yrkat om en förhållandevis lång igångsättningstid, 10 år, vilket länsstyrelsen emotsatt sig. Mark- och miljödomstolen bedömer med beaktande av vad bolaget anfört att tiden ändå är acceptabel varför den föreskrivs.

Att påbörja byggnadsarbeten eller andra arbeten för att uppföra eller ändra en anläggning eller en verksamhet påverkar inte igångsättningstiden. Det är själva den ansökta miljöfarliga verksamheten som ska ha satts igång innan igångsättningstiden löpt ut. Det innebär att driftsättning av koldioxidavskiljningsanläggningen ska ske inom igångsättningstiden.

Verkställighetsförordnande

Bolaget har yrkat att tillståndet i den del som avser förbränning av ökad mängd farligt avfall ska få tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Mark- och miljödomstolen bedömer att skälen som bolaget har angett för att lämna verkställighet är relevanta, och ingen remissmyndighet har ifrågasatt detta, varför verkställighetsförordnade ges i enlighet med domslutet.

Övriga yrkanden

Övriga yrkanden eller förslag som inte tillgodosetts genom sådant som bolaget angett eller åtagit sig i målet eller annars har behandlats i denna dom, ska avslås.

Det har i målet inte framställts några yrkanden om ersättning för rättegångskostnader varför det i domslutet inte anges något om det.

Samlad redovisning

I enlighet med 22 kap. 30 § miljöbalken innehåller denna dom en samlad redovisning av de tillståndsbestämmelser som gäller för verksamheten (domsbilaga 1).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-01)

Överklagande senast den 25 mars 2025.

Marie Gerrevall

Henrik Östman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Henrik Östman samt de särskilda ledamöterna Elisabet Ardö och Sofie Skog.

För Öresundskraft Kraft & Värme AB:s verksamhet vid Filbornaverket i Helsingborg gäller följande tillståndsbestämmelser

Dom den 16 december 2019 i mål M 4240-18 (grundtillstånd meddelat av mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt)

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Öresundskraft Kraft & Värme AB tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808) att vid bolagets anläggning på fastigheten Väla 7:11 i Helsingborgs kommun bedriva:

- förbränning av utsorterat brännbart hushålls- och verksamhetsavfall samt skogsbränsle upp till 250 000 ton per år inklusive 25 000 ton farligt avfall per år enligt specifikation av brännbart hushålls- och verksamhetsavfall i doms-bilaga 1,
- förbränning av deponigas intill en högsta årlig mängd om 65 GWh,
- förbränning av biogas, eldningsolja och vegetabiliska oljor som start och stödbränsle, samt
- åtgärder för effekthöjning av avfallsförbränningsanläggningen till en installerad högsta tillförd bränsleeffekt om 90 MW.

Villkor

1. Om inget annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bolaget angett i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå det kommunala avloppsledningsnätet, dagvattennätet eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på en yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas.

Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Tankar och cisterner ska vara försedda med överfyllnadsskydd. Förvaring ska ske så att det inte föreligger någon

risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan sammanblandas. Vid förvaring utomhus ska skydd finnas mot påkörning. Tankar för kemikalier särskilt avsedda för utomhusbruk behöver inte förvaras under tak. Alternativ till invallning kan vara dubbelmantlade tankar eller cisterner.

3. Flyg- och bottenaska som uppkommer vid anläggningen ska samlas upp och förvaras var för sig. Förvaring och hantering av askor ska ske på hårdgjorda ytor, nederbördsskyddat och med möjlighet till uppsamling av dagvatten eller i täckta och täta behållare. Transport av flygaska ska ske i täckta och täta behållare.
4. Om olägenheter i form av lukt uppkommer från verksamheten ska åtgärder vidtas för att minimera olägenheterna.
5. Buller från verksamheten får utomhus vid bostäder inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå än

50 dB(A) vardagar, dagtid (kl. 06-18)

40 dB(A) nattetid (kl. 22-06)

45 dB(A) övrig tid

Den momentana ljudnivån utomhus vid bostäder nattetid får inte överstiga 55 dB(A).

De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärden ska beräknas för faktisk drifttid inom de tidsperioder som anges ovan, dock minst en timme. Kontroll ska ske när det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer och när tillsynsmyndigheten anser det är befogat.

6. Utsläpp av kväveoxider till luft får som dygnsmedelvärde exklusive start och stopp, inte överstiga 144 mg NO_x/Nm³ (räknat som NO₂) vid 11 % O₂. Per kalenderår får högst 18 dygnsmedelvärden överskrida värdet.

Utsläpp av kväveoxider till luft får som årsmedelvärde inte överstiga 105 mg

NO_x/Nm^3 (räknat som NO_2) vid 11 % O_2 .

Alla värden avser kalibrerade och ovaliderade värden. Utsläppen ska fastställas efter kontinuerlig mätning.

7. Villkor 7 är ersatt av villkor 20 meddelat i mål M 1435-24.
8. Utsläpp till luft får, i genomsnitt under varje mättillfälle som är minst 30 minuter och högst 8 timmar lång, inte innehålla, vare sig i fast form, flytande form eller gasform,
 - mer kadmium eller tallium än sammanlagt $5 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ vid 11 % O_2 ,
 - mer antimon, arsenik, bly, krom, kobolt, koppar, mangan, nickel eller vanadin än sammanlagt $300 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ vid 11 % O_2 .

Mätning ska utföras 4 gånger per år fördelat över året.

9. Utsläppet av kvicksilver (hg, i renad form, vätskeform och gasform) i renad rökgas får som årsmedelvärde inte överstiga $10 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ vid 11 % O_2 .

Utsläppen ska fastställas efter kontinuerlig mätning som ska vara införd senast 24 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft. Fram till dess ska stickprovtagning utföras 4 gånger per år fördelat över året.

10. Det totala årliga utsläppet av dioxiner och furaner till luft får som årsmedelvärde inte överstiga $0,08 \text{ ng}/\text{Nm}^3$ vid till 11 % O_2 . De ekvivalensfaktorer som framgår av 54 § i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall ska användas.

Utsläppen ska fastställas efter kontinuerlig långtidsprovtagning som omfattar det totala årliga utsläppet av dioxiner och furaner. Villkoret rörande kontinuerlig långtidsprovtagning eller likvärdig metod ska börja gälla 24 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft. Fram till dess ska stickprovtagning utföras 4 gånger per år fördelat över året.

11. Processavloppsvatten från rökgasrening ska efter rening avledas till Västhamnen i Helsingborg. Flödet får inte överstiga 10 l/s. Innehållet av föroreningar i utgående vatten, före avledning till dagvattennätet, får inte överstiga följande koncentrationer som kalenderårsmedelvärden.

Parameter	Enhet	Värde
pH		6,5 - 9
Ammoniumkväve	mg/l	20
Totalt suspenderat material	mg/l	10
Totalt organiskt kol (TOC)	mg/l	40
Kvicksilver	mg/l	0,005
Kadmium	mg/l	0,005
Tallium	mg/l	0,03
Arsenik	mg/l	0,05
Bly	mg/l	0,05
Krom	mg/l	0,05
Koppar	mg/l	0,08
Nickel	mg/l	0,1
Zink	mg/l	0,1
Kobolt	mg/l	0,01
Summa dioxiner och furaner	ng/l	0,05

Stickprov ska tas minst en gång per kalendermånad som utsläpp sker. Årsmedelvärdet ska baseras på flödesproportionellt viktade stickprov. Årsmedelvärdet ska baseras på resultatet från samtliga provtagningar.

12. Dagvatten ska avledas till Väla bäck och/eller avledas till NSR:s dagvattenreningssystem. Föroreningsinnehållet i dagvatten som avleds till Väla bäck får som årsmedelvärden inte överstiga följande begränsningsvärden.

Parameter	Enhet	Värde
Arsenik	µg/l	5
Bly	µg/l	3
Kadmium	µg/l	0,2
Koppar	µg/l	20
Krom	µg/l	25
Kviksilver	µg/l	0,1
NH4-N Ammoniumkväve	mg/l	0,2
N-TOT Totalkväve	mg/l	2
Nickel	µg/l	30
Oljeindex	mg/l	1
P-TOT Totalfosfor	mg/l	0,2
Totalt organiskt kol (TOC)	mg/l	10
Zink	µg/l	40
Klorid	mg/l	100
pH	-	6,5-8,5

13. Kraven som följer av 21 och 22 §§ förordningen (2013:253) om förbränning av avfall behöver inte uppfyllas för förbränning av sådant avfall som uppkommit i den tillståndspliktiga verksamheten och på den plats där förbränningen sker.
14. Vid tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden inte pågå under längre tid än fyra timmar i följd. Dessutom får den sammanlagda drifttiden under sådana driftförhållanden inte överstiga 60 timmar per år.
15. Värmevärdet hos det farliga avfallet får inte överstiga 50 MJ/kg. Inblandningen av farligt avfall får som månadsmedelvärde inte överstiga 40 viktsprocent om det farliga avfallet utgörs av trä och 30 viktprocent om det farliga avfallet utörs av andra avfallsfraktioner. Farligt avfall som innehåller mer än 1 % organiska halogenföreningar, uttryckt som klor, får inte förbrännas.
16. Anläggningen ska vara försedd med rökgaskondensor.
17. Ammoniaktanken ska vara försedd med nivåvakt som larmar om ammoniaklösning läcker ut till yttermanteln. Tanken ska ha ett överfyllnadsskydd som vid

hög nivå i tanken larmar och stänger påfyllningen från tankbil. Larm ska gå till operatör på plats inom verksamhetsområdet.

18. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, innehållande mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder för uppföljning av villkoren och bolagets åtaganden i övrigt. Kontrollprogrammet ska innehålla skriftliga rutiner för kontroll och klassificering av inkommande avfall samt hur underkänt avfall ska hanteras. Kontrollprogrammet ska i övrigt omfatta recipientkontroll. Om denna sker samordnat med andra aktörer behöver den närmare utformningen endast redovisas översiktligt. Ett förslag till kontrollprogram ska finnas tillgängligt och kunna visas upp för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet har tagits i anspråk.

Vid mätningar av utsläpp ska utsläpp under torkeldning av murverk inte medräknas. Start/stopp ska medräknas om inget annat föreskrivits. Med start avses den del av startprocessen när lasten inte överstiger nominell minimilast för fastbränslen under minst 20 minuter i följd. Med stopp avses den del av stoppprocessen när lasten understiger nominell minimilast med 10 % under minst 20 minuter i följd. Oavsett lasten på pannan ska startperioden anses vara avslutad och övergången i drift då avfall börjar tillföras förbränningsprocessen.

19. Om verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del upphör ska verksamhetsutövaren senast sex (6) månader innan avvecklingen påbörjas ge in en plan till tillsynsmyndigheten.

Delegerade frågor

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken till tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som kan behövas avseende

- omhändertagande av processvatten från kemisk rengöring och betning av panna,
- hantering och omhändertagande av släckvatten från brand i verksamheten samt
- kontrollen av verksamheten utöver vad som framgår av villkor 18.

Deldom den 4 mars 2025 i mål M 1435-24 (mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt)

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar, med ändring av det tillstånd till verksamheten som meddelades i dom den 16 december 2019 i mål M 4240-18 (grundtillstånd), Öresundskraft Kraft & Värme AB tillstånd att på fastigheten Väla 7:11 i Helsingborg bedriva:

- Avskiljning av koldioxid ur rökgaser för geologisk lagring av extern part eller användning av koldioxid som råvara av extern part,
- förbränning av 75 000 ton farligt avfall per år, vilket ingår i den totalt tillståndsgivna bränslemängden om 250 000 ton per år, enligt specifikation i domsbilaga 1 till grundtillståndet (M 4240-18).

Villkor

För tillståndet gäller samma villkor och delegationer som i grundtillståndet meddelat av mark- och miljödomstolen den 16 december 2019 i mål M 4240-18. Det allmänna villkoret gäller vad bolaget uppgett och åtagit sig i såväl det målet som i nu aktuellt mål M 1435-24.

Därutöver ska följande villkor gälla för verksamheten:

20. Utsläpp av ammoniak till luft får som månadsmedelvärde inte överstiga 7 mg NH_3/Nm^3 vid 11 % O_2 . Villkoret är uppfyllt om 10 av 12 månadsmedelvärden per kalenderår innehåller begränsningsvärdet.

Årsmedelvärdet får dock inte överstiga 5 mg NH_3/Nm^3 vid 11 % O_2 .

Utsläppet ska fastställas genom kontinuerlig mätning och omfatta det totala utsläppet som lämnar anläggningen.

Detta villkor ersätter villkor 7 i grundtillståndet (M 4240-18).

21. Vid användning av aminer för avskiljning av koldioxid ska utgående rökgaser ledas via reningsutrustning minst bestående av ett tvättsteg följt av

droppavskiljare samt en syratvätt, eller via annan reningsutrustning med motsvarande reduktion av aminhalter.

22. Behållare för lagring av flytande koldioxid ska vara dubbelmantlade samt försedda med påkörningsskydd. Påkörningsskydd ska även finnas vid anläggningsdelar där påkörning riskerar att orsaka skada på rörledningar för koldioxid, absorbentvätska och ammoniak.
23. System för automatisk detektion av koldioxid och ammoniak och larm vid höga koncentrationer ska finnas där läckage kan förekomma. Värmepumpar och kylmaskiner som innehåller ammoniak ska förses med system för automatisk nedstängning vid detektion av ammoniak. Larm ska gå till operatör på plats inom verksamhetsområdet.
24. Ammoniäkbärande utrustning vid koldioxidavskiljningsanläggningen ska placeras inomhus. Ventilationssystem för utrymmen där ammoniakbärande utrustning förekommer ska förses med skrubber eller sprinklersystem för utgående luft.
25. Bolaget ska i den årliga miljörapporten redovisa en beräkning av:
 - hur stor andel av drifttiden för förbränningsanläggningen som koldioxidavskiljning skett med bortkylning i kylanläggningen för koldioxidavskiljning,
 - mängden värme som kylts bort i kylanläggningen för koldioxidavskiljning, samt
 - hur mycket koldioxid som avskilts med kylanläggningen för koldioxidavskiljning i drift.

Uppskjuten fråga

Med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken skjuter mark- och miljödomstolen under en provotid upp frågan om slutliga villkor för luftutsläpp av koldioxidavskiljningsanläggningens absorbent och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak. Domstolen föreskriver följande utredningsföreskrift.

U1. Bolaget ska under en prøvotid utreda utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak. Under prøvotiden ska bolaget ta fram underlag för att kunna fastställa eventuella villkor för utsläpp till luft av absorbenten och dess nedbrytningsprodukter förutom ammoniak från koldioxidavskiljningsanläggningen. Prøvotidsredovisningen ska ges in till mark- och miljödomstolen senast två år efter driftsättning av anläggningen.

Bolaget ska underrätta domstolen och tillsynsmyndigheten när koldioxid-avskiljningsanläggningen tas i drift (driftsättning av anläggningen).

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.